

Tineke de Nooy gefotografeerd aan de rand van het Gooi

*Ik zou Ludlum zelf
wel 's willen
ontmoeten*

**ROBERT
LUDLUM
THE
AQUITAINE
PROGRESSION**

THE WORLD'S
NUMBER 1 NEW
MEGATHRILLER

Tineke de Nooy

Steve Raviez

Onafhankelijk tijdschrift voor misdaadlectuur onder redactie van Theo Capel. Verschijnt 5 maal per jaar.

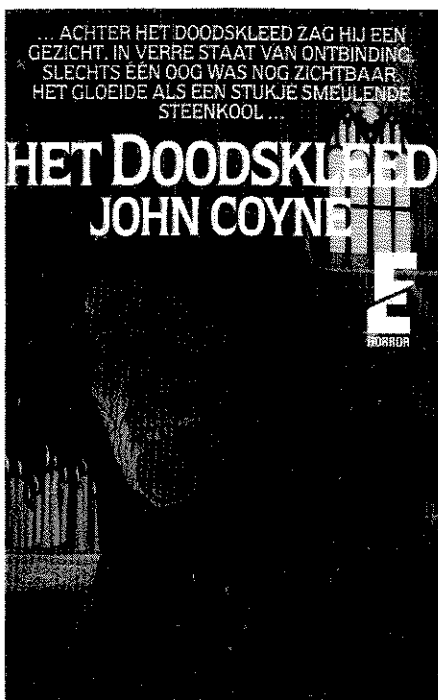
THRILLERS & DETECTIVES

Redactie en Administratie p/a Nic. Maesstraat 139 hs., 1071 PX AMSTERDAM. 4e jaargang nummer 5, november 1984. prijs 3,75

Misdaad en Media
op blz 24

Avonturen in alle windstreken, maar ook bij u in de buurt
moet de misdaad keihard worden bestreden.

Omslagverhalen

'Achter het doodskleed zag hij een gezicht in verre staat van ontbinding, slechts één oog was nog zichtbaar. Het gloeide als een stukje smeulende steenkool...'

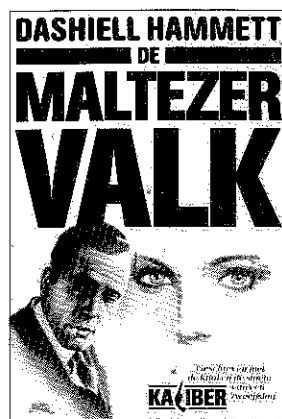
Dat staat aan de bovenkant van de omslag van Het Doodskleed van John Coyne (Elsevier, 19,90), ontworpen door Bertwillem van der Hout. Deze 'Quote' boven de titel is diskutabel, dat wil zeggen de tekening eronder voldoet niet echt. Het is duidelijk dat de uitgever redeneert dat de potentiële koper net even dat duwtje nodig heeft om de twee tientjes te fourneren die nodig zijn voor enkele uurtjes kippevel, maar het risico bestaat dat de klant dégout ontwikkelt dat hem van de koop doet afzien. Dat gebeurde in mijn geval. Het plaatje heeft de bedoeling angst aan te jagen en de tekenaar Gerard Schriemer heeft erg zijn best gedaan en veel werk gemaakt van een gelaat dat in staat van ontbinding verkeert, maar bij mij werkt het niet. Het zogenaamde smeulende oog kijkt te vriendelijk en de openliggende aderen staan te keurig op het

gezicht. Ook de monnikskap maakt het niet echt eng. Men had bij voorbeeld beter iets kunnen laten maken in de stijl van Francis Bacon om echt huiver op te wekken.

In het genre is dit omslag zo slecht nog niet, maar toch blijkt steeds opnieuw dat Nederlandse ontwerpers er niet in slagen hun Amerikaanse collega's te overtreffen in vindigheid en finesse, die de pocketomslagen uit dat land kenmerken. Zo is de typografie net niet gelukt omdat een belangrijk deel van de titel over een druk gedeelte van de illustratie valt en daardoor moeilijk leesbaar wordt. Als vignet is de E van Elsevier doormidden gehakt en van bloedige accentjes voorzien. Dat kreeg ik pas in tweede instantie door en dat tekent het gezochte karakter ervan. Bovendien staat het op een veel te dominerende plek. Nogmaals, in zijn soort is het lang niet gek, maar het omslag gaf me wel mooi de gelegenheid enkele van mijn vaste kritiekpunten te uiten.

Steye Raviez

EEN NIEUWE SERIE THRILLERS

'Sam Spade is hard-boiled, en even vrij met zijn vuist als met zijn tong'

—NEW YORK GRAPHIC—

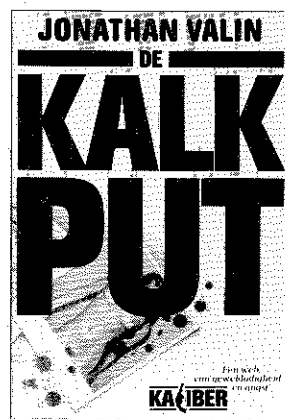
232 pagina's / f12,50

'Een van de beste politieromans die ik in lange tijd gelezen heb'

—HAARLEMS DAGBLAD—

280 pagina's / f12,50

'Dit is een van de rauwste maar ook overtuigendste private eye-thrillers'

—PUBLISHERS WEEKLY—

240 pagina's / f12,50

'Als thriller een winnaar - en aan de finish een verrassende wending'

—SUNDAY TIMES—

256 pagina's / f12,50

Nu verkrijgbaar in

KAIBER
ALTIJD RAAK

boekhandel en kiosk

Hollandse Nieuwe

Moed, beleid en trouw

Kwade Trouw (Veen, 17,90) heet het vierde Hank Stammer-avontuur van Theo Capel. Het verhaal begint ijssterk. Al rollebollend met zijn vriendin is Stammer er getuige van dat zij door een onbekende indringer aan het mes wordt geregen. Een ongewone vorm van groepssex met SM-trekjes dus. Het eind van het boek is schitterend: één van de boosdoeners verzuipert zichzelf door een pijnlijke miscalculatie met auto en al in het IJ.

Maar een roman bestaat behalve uit een begin en een eind ook uit een middenstuk, en dat heb ik Capel wel eens overtuigender zien invullen. Dat ligt niet aan de thematiek. Een mannen- en geldgeile meid, een machtbeluste chirurg, een opportunistische Oostduitse diplomaat, het zijn mensen naar mijn hart. Waar het eerder aan schort is de uitwerking van deze personages. Jammer, want Capel blijkt - ook in dit boek - zeer goed in staat, figuren geloofwaardig neer te zetten. Zo ontwikkelt een oud-legerofficier zich tot een genuanceerd denkend mens van vlees en bloed, en zijn ontluikende verstandhouding met Stammer is één van de aardigste elementen in het verhaal.

Ik heb het idee dat er veel gewonnen kan worden door rechtlijniger dialogen. Zeker, daarmee wordt de werkelijkheid geweld aangedaan, want mensen zijn niet zo consistent, en de grote lijn in hun optreden wordt nu eenmaal vaak aan het oog onttrokken door het tijdelijke ongerief van een snotneus, een klontje teveel in de koffie of een redeloze woedeuitbarsting, maar het naturalisme in de kunst is nooit een succes geworden. De wendingen in Capels dialogen overvallen me soms, zodat ik onrustig terugblader om te zien of ik misschien iets gemist heb.

Al met al is er evenwel geen reden tot ongerustheid: Lew Archer had al wat avonturen achter de rug voordat hij zich ging onderscheiden van andere heren met een bruin pak en een gleufhoed, en Hank Stammer is pas dertig. (HKg)

foto Steye Raviez

Theo Capel: Hank Stammer voor de vierde maal in de slag

zestiger jaren. In *Messen* probeert de schrijver deze levenshouding zelfs min of meer ideologisch te funderen. *Dollars* begint met de terugkeer van Ste-

In dit nummer

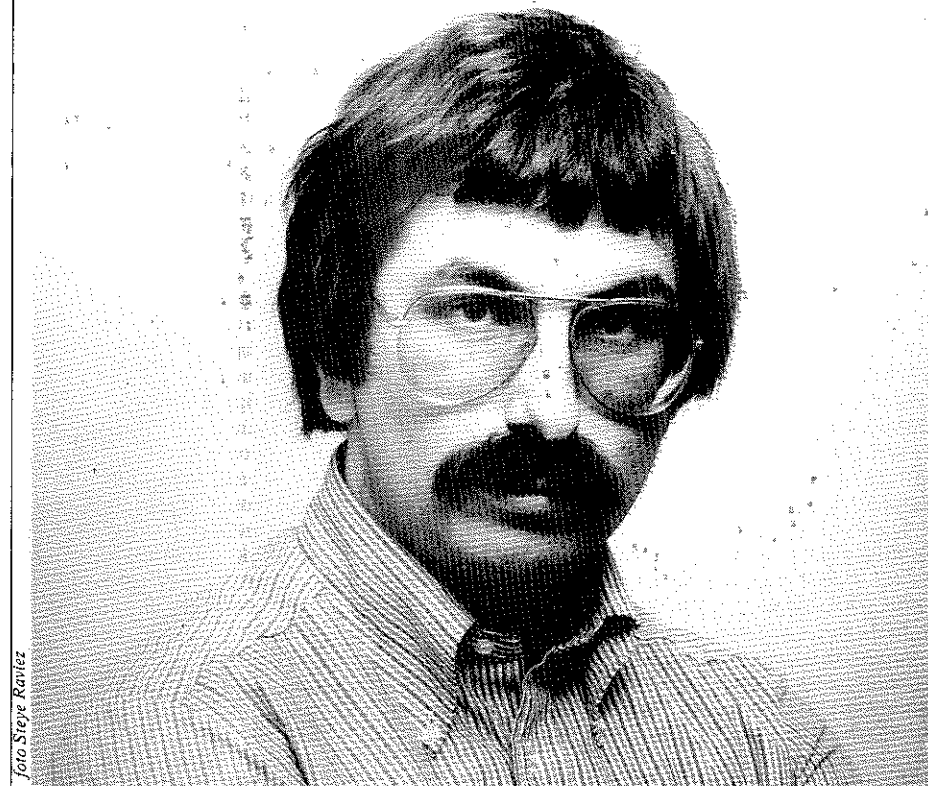
Voor het eerst in het bestaan van *Thrillers & Detectives* is de stroom buitenlandse boeken minder onstuimig. Vertalingen zijn er nog steeds bij de vleet. Zie *Werk van Buitenlanders* en laat u informeren over de levende mummie van Himmeler en een zeer oude beschaving van katachtigen in het Mau-Mauland rondom de Kilimanjaro.

Rauwe werkelijkheid over vergif in soepgroenten en kamerplanten en Kijk uit je Doppen over een stripheld die zijn hersenen niet nodig heeft om toch raak te slaan. Jake Hunt en Connie Niles naderen elkaar. Britse Misdadgolven verkapt alles over de Detection Club.

Een profiel over Josephine Tey, een beschaafde detectiveschrijfster en een kort verhaal over Joop, een nette burger met bloed op zijn knokkels.

Zie op het uitscheurkaartje hoe u goedkoop een goede bekende met *Thrillers & Detectives* kunt laten kennismaken. Tot ziens in januari, in de vijfde jaargang.

De omslagtekening is van Dirk Wiarda.

fan uit Zweden. In het vliegtuig papt hij aan met een stewardess, die hij later natuurlijk op moet zoeken. Na enige dagen ontdekt hij dat zij inmiddels is vermoord. Aangezien de politie uit sukkel bestaat en Stefan bovendien zelf al eens in de gevangenis heeft gezeten is er een hele serie avonturen nodig om de toedracht te ontdekken.

In *Messen* neemt Stefan de taak op zich om een koffer met geld van Oostenrijk naar Tsjecho-Slowakije te vervoeren. Hij wordt hierbij vooral gedreven door zijn eigen behoefte aan geld, is daarbij niet al te kieskeurig en raakt zo betrokken in het gewoet van een neo-nazistische beweging. Ook hier geen politie. Wel speelt de Tsjechische inlichtingendienst een rol, zoals in *Dollars* de CIA dat doet.

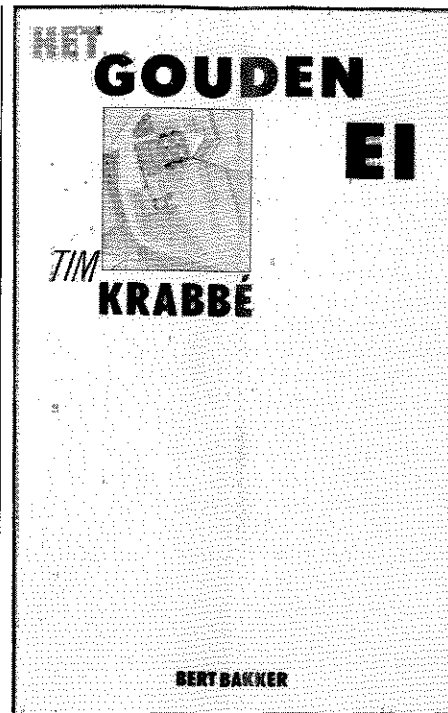
Het zijn best aardige boeken, in elk geval spannend en met een eigen soort humor. De intriges rammelen echter. Naarmate het verhaal vordert poneren de spelers steeds nieuwe theorieën over de precieze toedracht van de gebeurtenissen, maar aan het eind weet de schrijver ook niet meer welke theorie nu als de meest acceptabele moet worden aangehouden. In *Dollars* wijzigt dit nog op de laatste bladzij, maar het is dan voor niemand meer van belang. Opvallend is verder de aandacht die de schrijver geeft aan het eten en drinken dat de hoofdpersoon van tijd tot tijd tot zich neemt. Hij blijkt goed op de hoogte van wat er op dit gebied allemaal te koop is en vooral van in welke café's en restaurants in de Europese hoofdsteden een en ander verkrijgbaar is.

Tot slot mag niet onvermeld blijven dat f14,90 per deel toch wel veel geld is voor een overdruk van een boek voor één avond. (DB)

Kippevel

Tijdens een vakantie in Frankrijk stopt in **Het gouden ei** van Tim Krabbé (Bert Bakker, 14,90) een echtpaar bij een benzine-station. De vrouw gaat de servicewinkel binnen om een boodschap te doen en komt niet meer terug. Niemand heeft gezien wat er met haar is gebeurd en nooit wordt er meer een spoor van haar teruggevonden. Vele jaren later is de man opnieuw in Frankrijk en hem wordt de kans geboden het raadsel eindelijk op te lossen. De enige manier waarop dit kan, is door hetzelfde gruwelijke lot te ondergaan als zijn verdwenen vrouw. Zijn persoonlijkheid en de onontkoombare drang het geheim te willen ontsluiten dwingen hem tot de keuze voor zijn ondergang. *Het gouden ei* is een nogal kort verhaal met een tegenstaande titel, dat in een beetje stramme stijl is geschreven, maar het is spannend genoeg om het in één ruk uit te lezen. De ontknoping is ronduit huiveringwekkend. (HKo)

De verfilming van een boek brengt de liefhebber van het boek nog wel eens aan het huiveren (van ellende en niet van genot), maar het uitbrengen van een boek naar aanleiding van de film lijkt me nog beter geschikt om iemand kippevel te bezorgen. **De schorpioen** van Lucien Duzee (Sijthoff, 14,50) is gebaseerd op de gelijknamige Nederlandse film. Het kan aan de intrige liggen, of aan de auteur, maar het verhaal over een losgeslagen vrachtwagen-

chauffeur die in 1956 betrokken raakt bij een opgerakeld schandaal uit de tijd van de legeracties in Indië na WO II kent weinig drama en destmeer melodrama. 'Nu, sinds de aanslagen op zijn leven, voelde hij zich als een schertsfiguur uit een slechte detective,' denkt de hoofdpersoon op blz. 117. Hij had gelijk. (TC)

I'll make him an offer he can't refuse

In de recensie van Ed Schilders van **De geheimzinnige dr. Fu Manchu** in T&D nr. 84/4 las ik tot mijn verbazing mijn naam. Voor de goede orde stel ik dat ik dit boek nimmer in origineel noch in vertaling zelfs maar onder ogen heb gehad. Er is vermoedelijk sprake van een vervelend misverstand of een slordigheid bij uitgeverij Loeb.

Als vertaler is het gezien de opmerkingen van Schilders extra pijnlijk in de recensie te worden genoemd.

Ik zou een stuk geruster zijn als u deze rectificatie in het volgende nummer wilt opnemen. Jolanda Tabak, Lijnckerstraat 33, 2562 NX DEN HAAG.

Gezocht: **Misdaad in Holland** van Jan Roosendaal (bijlage bij het boek **Moord en Doodslag** van Julian Symons).

Verder heb ik een lijst van te ruilen detectives, waaronder Ivans, beschikbaar voor degenen die Nederlandse detectives verzamelen. Gratis aan te vragen (Wel graag een postzegel voor antwoord bijsluiten).

Klaas Van der Spoel, Henri Dunantlaan 81, 9728 HC GRONINGEN.

De bibliografie van Nederlandse Misdaadboeken die vorige maal in deze rubriek werd aangekondigd, is nu daadwerkelijk verschenen. **Moordboeken** heet het boekje, dat door verzamelaar Maarten Bronkhorst in eigen beheer is uitgegeven.

Het kost 15,- (inclusief verp. & verz.)

Corresp. adres: M Bronkhorst, Zamenhofstraat 84, 1022 AE AMSTERDAM.

Van onze Surinaamse correspondent (op vakantie in Brazilië)

Vergeleken met Brazilië begint Suriname verdacht veel op Oost-Groningen te lijken en neemt Paramaribo de contouren aan van bv. Scheemda. Terzake. In de eerste de beste boekwinkel in Rio de Janeiro (wat een stad!) liep ik tegen de nieuwe Gregory Macdonald aan, **Carioca Fletch**. Gelezen in de bus van Rio naar Belem. De stemming was puik. Tussen het lezen door danste ik de samba en dronk ik veel caipirruha's (cachaca met iitroen). Waarschijnlijk hierdoor vond ik deze Fletch het beste boek dat ik ooit gelezen heb, maar dat lijkt me nu, na de kater, wel een beetje sterk.

Henk Heitink, Paramaribo.

PS: Die **guarana** uit Fletch is beslist niet lekker.

Te koop gevraagd t.e.a.b.:

Havank/Terpstra: **Hoogst merkwaardig** - alles over Havank (Zwarte beertjes nr. 1598)

Ab Visser (red.): **Pulp** nr. 1, 3, 5, 6 (Zwarte beertjespocket)

Ab Visser (red.): **Dubbel M** nr. 1, 2 (Zwarte beertjespocket)

A. Conan Doyle: Verzamelde werken deel 1 (Uitg. van Blankwaardt & Schoonhoven te Rijswijk - met linnen band)

P.H. de Vries: **Poe and after** (proefschrift uit 1956, uitg. van Bakker te Amsterdam)

Gaarne reacties naar:

Ron Brand, Wilhelminasingel 14, 2641 JC Pijnacker (tel. 01736 - 3039).

Josephine Tey: het goede van Engeland bewaard

Josephine Tey

Mooi bestorven

Josephine Tey scoort met haar acht detectives, waarvan de laatste in 1952 postuum verscheen, nog altijd hoog bij de liefhebbers van typisch Engelse *whodunits*. Veel van de elementen die het genre tot een succes maakten, zijn dan ook in haar boeken aanwezig: een beschaafde, intellectuele politie-inspecteur (plus eenvoudige maar sympathieke rechterhand), een vanzelfsprekende locatie van de verhalen in upper-class-kringen, en een zekere tijdloosheid doordat nergens wordt gerefereerd aan wat zich politiek of sociaal in de 'buitenwereld' afspeelt.

Maar Tey voegt daar uiteraard nog wel het een en ander aan toe. Ze schrijft goed

en gemakkelijk, met originele en onderhoudende beschrijvingen van de omgeving waarin de misdaad zich voltrekt, en met efficiënte en overtuigende karakteriseringen van haar hoofdpersonen. De *plots* zijn over het algemeen niet geïmpliceerd, de kracht ligt in de uitwerking.

Raymond Chandler heeft over de boeken van Dorothy Sayers wel eens gezegd dat ze in het begin misschien nog wel over echte mensen gaan, maar dat die al gauw zulke onwerkelijke dingen moeten doen om het kunstmatige patroon te vormen dat de plot vereist, dat ze ophouden echte mensen te zijn. Aan-sommige boeken van Josephine Tey kan misschien het omge-

keerde verwijt worden gemaakt: zo nu en dan raakt de plot bladzijden lang uit het zicht om de hoofdpersonen de kans te geven psychologisch aanvaardbaar te blijven. Maar dat geldt zeker niet voor haar beste boeken. Daarin bereikt ze een fraai evenwicht tussen spanning, waarschijnlijkheid en originaliteit.

Josephine Tey (wier werkelijke naam Elizabeth MacKintosh was) debuteerde voor de Tweede Wereldoorlog als detectiveschrijfster met een boek dat ze inzonder voor een prijsvraag (**The man in the queue**). Ze had toen, onder het pseudoniem Gordon Daviot, al een paar toneelstukken geschreven, o.a. 'Richard of Bordeaux' dat in 1932, met Sir John Gielgud in de hoofdrol, groot succes had. Wat minder bekend is, is dat ze in de jaren '30 ook lichte romantische fictie schreef.

Haar beroemdste boek dateert uit 1951. Het is **The daughter of time**, dat in bijna alle boeken over het genre wordt genoemd in het rijtje 'klassieken' waarin bijvoorbeeld ook E.C. Bentley's *Trent's last case* en Agatha Christie's *The murder of Roger Ackroyd* thuishoren. De plot van *The daughter of time* is dan ook iets heel bijzonders. Inspecteur Alan Grant, Tey's vaste speurder, ligt plat op zijn rug in een ziekenhuisbed en vervelt zich. Van een vriendin krijgt hij een stapel reproducties: portretten van historische figuren, boosdoeners en hun slachtoffers. Al kijkend naar de gezichten probeert Grant de goeden en de slechten eruit te halen. Hij raakt geïntrigeerd door het portret van Richard III - de man die in de schoolboeken onder andere de moord op twee prinsjes krijgt aangewreven, maar die er volstrekt niet uitziet als het monster dat de geschiedenis van hem gemaakt heeft. Met behulp van geschiedenisboeken en een jonge Amerikaanse historicus om het loopwerk te doen, ontrafelt Grant vanuit zijn bed een 400 jaar oude moord. Penguin maakt er in zijn flaptekst al meer dan vijftientig jaar melding van dat de oplossing die Grant vindt *a serious contribution to historical knowledge* is, maar dat is een pretentie die Tey zelf in het boek niet heeft.

Hoewel de enige echte actie in het boek een paar eeuwen geleden plaatsvindt, is het verhaal spannend en geraffineerd opgebouwd, met afwisselend historische passages en deductiewerk. Josephine Tey bewijst ermee hoe veelzijdig ze is en hoe goed ze schrijft, want deze *tour de force* maakt nergens een geforceerde indruk. En zelfs de Nederlandse lezer, die niet is opgegroeid met gruwelijke verhalen over Richard III, raakt gefascineerd.

Maar terug naar de chronologie. Tey's tweede detective was **a shilling for candles**, ook nu nog best aardig om te lezen, maar door het onderwerp (moord op een filmster) tamelijk gedateerd. De plot is bovendien nogal rommelig en de ontken-

De 10e Grijpstra & de Gier

'Zevenendertig mille aan tanden in zijn mond en zijn vrouw is de meid, de tuinierster en wat al niet meer. Te gierig om een eik tegen vretend vee te beschermen. Maar hij wist het zelf, want hij droomde over de duvel.' 'En vuur', zei Grijpstra, 'ik droomde niet over vlammen.' 'Hebben we het over jou?' vroeg de Gier. 'Ben jij neergeschoten en met benzine overgoten? Keek jou schedel me aan in dat hol van de patholoog?'

DE RATELRAT, de tiende spannende misdaadroman met de spitsvondige rechercheurs Grijpstra & de Gier in de hoofdrollen. ISBN 90 229 5406 4 Geb. f 22,90 In iedere boekhandel verkrijgbaar

ping ook niet heel sterk. Er komen wel wat aardige vondsten en figuren in voor, maar het verzorgde en afgeronde dat karakteristiek is voor Tey's beste boeken, ontbreekt hier geheel.

Dat zit wel in haar derde boek: **Miss Pym disposes** (1946), met een heldere plot, een paar heel overtuigende karaktertekeningen en een achtergrond waarover ze met kennis van zaken kan schrijven. Het boek speelt in een internaat waar een vrij kleine groep meisjes een opleiding volgt voor gymnastieklerares/fysiotherapeute.

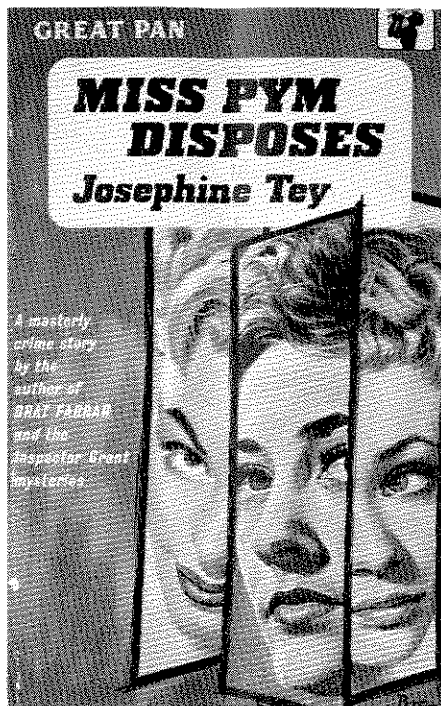
Josephine Tey volgde, voor ze haar succesvolle toneelstukken ging schrijven, zelf een dergelijke opleiding (de biografieën van veel detectiveschrijfsters zijn nog intrigerender dan hun boeken), dus het is geen wonder dat het verhaal een authentieke indruk maakt. Op het internaat heerst – het loopt tegen het eind van het schooljaar – een enigszins overspannen sfeer. Vooral onder de eindexamenkandidaten, die niet alleen een zwaar trainingssprogramma en een schriftelijk eindexamen moeten afwerken, maar nog eens extra onder druk komen doordat de directrice al bezig is banen voor na het examen uit te delen. Het is duidelijk dat er iets mis moet gaan, en dat gaat er ook. Misschien dat Tey's beschrijvingen van leerlingen en lesprogramma de vaart een beetje uit het verhaal halen, maar dat zal voor veel lezers ruimschoots goedgemaakt worden door de tekening van de verhoudingen binnen de vrouwengemeenschap en de passende, zij het niet geheel onverwachte, ontknoping.

Niet haar beste, wel een van de vier heel goede.

★

Misschien is **The Franchise affair** (1948) wel haar beste. Ze grijpt daarin niet terug op eigen ervaringen, maar op een beruchte zaak uit de achttiende eeuw, die ze verplaatst naar de twintigste. Ook hier weer een redelijk eenvoudige plot, maar schitterend uitgewerkt. Een schoolmeisje beschuldigt twee respectabele dames – de ongeveer 40-jarige Marion Sharpe en haar moeder – ervan dat ze haar een maand lang in hun huis hebben vastgehouden en mishandeld. In de ogen van hun dorpsgenoten zijn de twee Sharpes niet respectabel genoeg om te mogen rekenen op hun loyaliteit. Terwijl het meisje nauwelijks bewijzen voor haar verhaal kan aanvoeren, begint er al een soort heksenjacht op de twee vrouwen. De politie heeft aanvankelijk de neiging om de beschuldigingen van het meisje niet serieus te nemen, maar naarmate er sporen van bewijs voor haar verhaal komen, moeten ze wel iets tegen de Sharpes ondernemen. Die kunnen nauwelijks iets doen om zichzelf te verdedigen.

Hier en daar amusant en venijnig, van begin tot eind spannend. De vierde goede is **Brat Farrar** (1949), waarin een op zich niet zo oorspronkelijk gegeven op een hoogst originele manier is aangepakt.

Een doodgevaande erfgenaam duikt plotseling op om een erfenis op te eisen. Hoe wel praktisch alle betrokkenen twijfelen aan zijn identiteit, en sommigen zelfs zeker weten dat hij een bedrieger moet zijn, neemt niemand maatregelen om hem te ontmaskeren. Integendeel, iedereen lijkt er voortdurend op uit de indringer op zijn gemak te stellen en soms zelfs te souffleren. En voor de lezer is dat volstrekt niet onlogisch, al zal hij misschien niet direct doorhebben waarom niet.

Sommigen zullen dit Josephine Tey op haar best vinden, in een rustig voortkabbelend verhaal over een landgoed en een stel aardige mensen, waarin de spanning toch voortdurend aanwezig is en je als lezer zo nu en dan de ontknoping vreest.

★

Het boek dat op **Brat Farrar** volgde, **To love and be wise** (1950), en haar laatste, **The singing sands**, hebben ook dat aardige, maar zijn lang niet zo sterk. Al is **The singing sands** voor de Teyliefhbber interessant omdat het niet alleen over Tey's en Alan Grants geboorteland Schotland gaat, maar ook een inzicht geeft in Grants familieleden en neurosen. Het heeft een opmerkelijk, avonturenroman-achtig slot, dat niets met het voorafgaande verhaal te maken lijkt te hebben.

Josephine Tey was bepaald geen 'formuleschrijfster'. Haar boeken zijn qua opzet – in tegenstelling tot het oeuvre van veel van haar tijdgenoten – nogal uiteenlopend. Maar op een aantal punten conformeert ze zich geheel aan de regels die het genre, zeker in de jaren '30 en '40 nog, stelde: een flinke dosis moralisme, geen losse eindjes, elk kwaad wordt gestraft (al houdt ze zich aan dat laatste niet in al haar boeken). Waar ze zich wel aan houdt zijn de typisch Engelse waarden die de laatste veertig jaar praktisch alléén nog in detectives worden uitgedragen: de 'werkende stand'

is meestal oud, getrouw en nederig, of jong, dom, slecht en ordinair. De upperclass heeft een aangeboren, vanzelfsprekende en meestal zelfs op enige afstand al zichtbare morele autoriteit. Die moet echter in stand gehouden worden door een stel vast afgesproken tekens: een goede 'zit', maatkleding, verstand van wijn en paarden. Als de 'indringer' Brat Farrar nog maar nauwelijks binnen is, wordt hij door zijn zuinig levende familieleden als een soort eerste prioriteit voorzien van een paar maatpakken en passende rijkleding. De straatarme dames Sharpe uit **The Franchise affair** brengen, tot niet geringe opluchting en geruststelling van hun advocaat, gelukkig wel een goede sherry en zelfs een Montrachet op tafel. Een van de getuigen tegen hen is bij iedereen zelfs door de kleur van haar jurk al verdacht. In zijn boek **Snobbery with violence** geeft Colin Watson voor dit verschijnsel in de detectiveliteratuur een paar aardige en plausibele verklaringen. Bovendien maakt Tey het op dit gebied lang niet zo bont als bijvoorbeeld Dorothy Sayers en Agatha Christie, die ook nog bijna elke niet-Engelsman in merkwaardige terzijdes afkatten. En, Tey maakt zich in elk volgend boek wat minder schuldig aan dit soort chauvinistische anachronismen.

Geen reden dus voor opgetrokken wenkbrauwen bij het zinnetje dat op de copy-rightpagina van de Engelse editie van sommige van haar boeken staat, en waaruit blijkt dat alle royalties gaan naar de National Trust, het instituut dat Engeland probeert te bewaren zoals het was.

Willemien Hoogendijk

Vertalingen van Josephine Tey's boeken verschenen bij de Arbeiderspers en bij Het Spectrum. *The man in the queue/De man in de rij; A shilling for candles/Twee kwartjes voor kaarsen; Miss Pym disposes/Juffrouw Pym beschikt; The Franchise affair/De heksen van Milford; Brat Farrar/Brat Farrar; To love and be wise/Liefde met voorbedachten rade; The daughter of time/Een koninkrijk voor een moord; The singing sands/Moord in de nachttrein.*

Zwijnaardse stwg 6

9000 Gent

BOEKHANDEL WALRY

U KUNT ER WAT VRAGEN

Thrillers en Detectives bij voorbeeld

tel: 091-229167

Werk van Buitenlanders

Uiterst luguber

In **De Omega Dossiers** van J. McKenzie (Kok, 1990) ziet een lugubere organisatie, de ETR, de aftakeling van de Amerikaanse samenleving met lede ogen aan en bereidt zich voor om hieraan op weinig zachtzinnige wijze een halt toe te roepen. Met behulp van een supercomputer worden de politieke en sociale gebeurtenissen op de voet gevolgd om op het juiste moment de macht over te kunnen nemen. Figuren die dit streven in de weg staan, worden door de moordenaars van de ETR geruisloos uit de weg geruimd. Tenslotte schakelt de FBI een ex-Vietnamvlieger in om de organisatie te infiltreren. Dat alles geeft een uiterst slap verhaal, waar kop noch staart aan zit en waarbij de schrijver tot overmaat van ramp geen kans ongebruikt laat om zijn christelijke levensovertuiging te propageren. Zelfs de hoofdperson ontkomt niet aan zijn bekeringsdrift. Het zal wel geen toeval zijn dat juist dit boek in Kampen is uitgegeven. (HKo)

De Speer van James Herbert is een uiterst merkwaardig verhaal dat bol staat van de meest stuitende nonsens (Elsevier, 24,90). De Israëlsche Geheime Dienst doet een dringend beroep op privé-detective Harry Steadman om een onderzoek te doen naar de handel en wandel van een wapenleverancier die aan anti-Israëlsche terreurorganisaties levert. Er blijkt dan nog veel meer aan de hand. Steadman ontdekt een neo-nazistische samenzwering die tot doel heeft de macht in Engeland over te nemen. De nazi's moorden er duchtig op los en behalve op Hitlers opvattingen zijn hun idealen gestoeld op Germaanse mystiek, waarmee vele pagina's vol worden geraaskald. Een belangrijke rol hierin speelt de 'Speer van Longinus', waarmee Jezus zijde aan het kruis werd doorboord. Als klap op de vuurpijl blijkt dan ook nog dat het gemummificeerde lijk van Himmler aan het hoofd van de samenzwering staat. Door middel van diabolische mystieke krachten wordt het af en toe tot leven gebracht en blijkt dan tot dingen in staat die het menselijk verstand te boven gaan. (HKo)

Verre streken

Nachtelijke Dwaling is een nagekomen werk van de in 1983 overleden Desmond Bagley (Elsevier, 22,50), die het boek al in 1962 zou hebben ontworpen. De oceano-

graaf Mike Trevelyan krijgt bericht dat zijn broer in de Stille Zuidzee omgekomen is en er worden hem enkele nagelaten bezittingen toegezonden. Daaronder bevinden zich mangaanknollen van een bijzondere samenstelling. Trevelyan organiseert een speurtocht naar de vindplaats van de knollen en komt dan concurrentie tegen die voor de grofste middelen niet opzij gaat. Uiteindelijk wordt de vindplaats in het koninkrijk Tonga gelocaliseerd en vindt tegelijkertijd de grote afrekening plaats. Het boek vertoont dezelfde trekken als de andere Bagley's: spannend, goed geschreven en helder naar een climax toewerkend. Zeer aanbevolen. (WV)

Catacomben van John Farris (Sijthoff, 29,90) start met de vondst in de diepte van het Kilimanjaro bergmassief in Tanzania van een zeer oude beschaving van katachtigen. Hun technische vondsten zijn zo geavanceerd dat ze nu nog een drukmiddel vormen om Amerika en Rusland in een strijd tegen Zuid-Afrika tegen elkaar uit te spelen. De archeologe Erika Weller, de Amerikaan Jade (en de Rus Belov) jagen allemaal op de zgn bloedstenen waarop de

formules staan voor een ruimtescherm dat een land tegen elke aanval uit de lucht kan beschermen. Daar doorheen speelt de lijfarts van de Afrikaanse president ook nog een eigen rol en niet te vergeten de natuurelementen. Het is een vlot geschreven, uitermate ongeloofwaardig verhaal, waarbij precies getimede vulkaanuitbarstingen de catacomben van de oude beschaving ineen doen storten. (WV)

In 1979 kwam in Canada **De golf** uit van Christopher Hyde (Mingus, 24,75). Het gaat hier om de aankondiging en het verloop van een grote ramp die West-Canada en de westelijke staten van de VS bedreigt en later ook treft. Door het doorbreken van een dam in Brits Columbia ontstaat een vloedgolf die vervolgens alle lager in het stroomgebied liggende dammen vernielt en hele steden met hun bevolking wegvaaagt, waarbij ook een kerncentrale meespoelt. Jonathan Kane van de *Office of Environmental Safety and Inspection* en zijn vriendin, een journaliste, spelen de hoofdrol in het drama dat met verve wordt

NIEUW

DUBBEL

PD

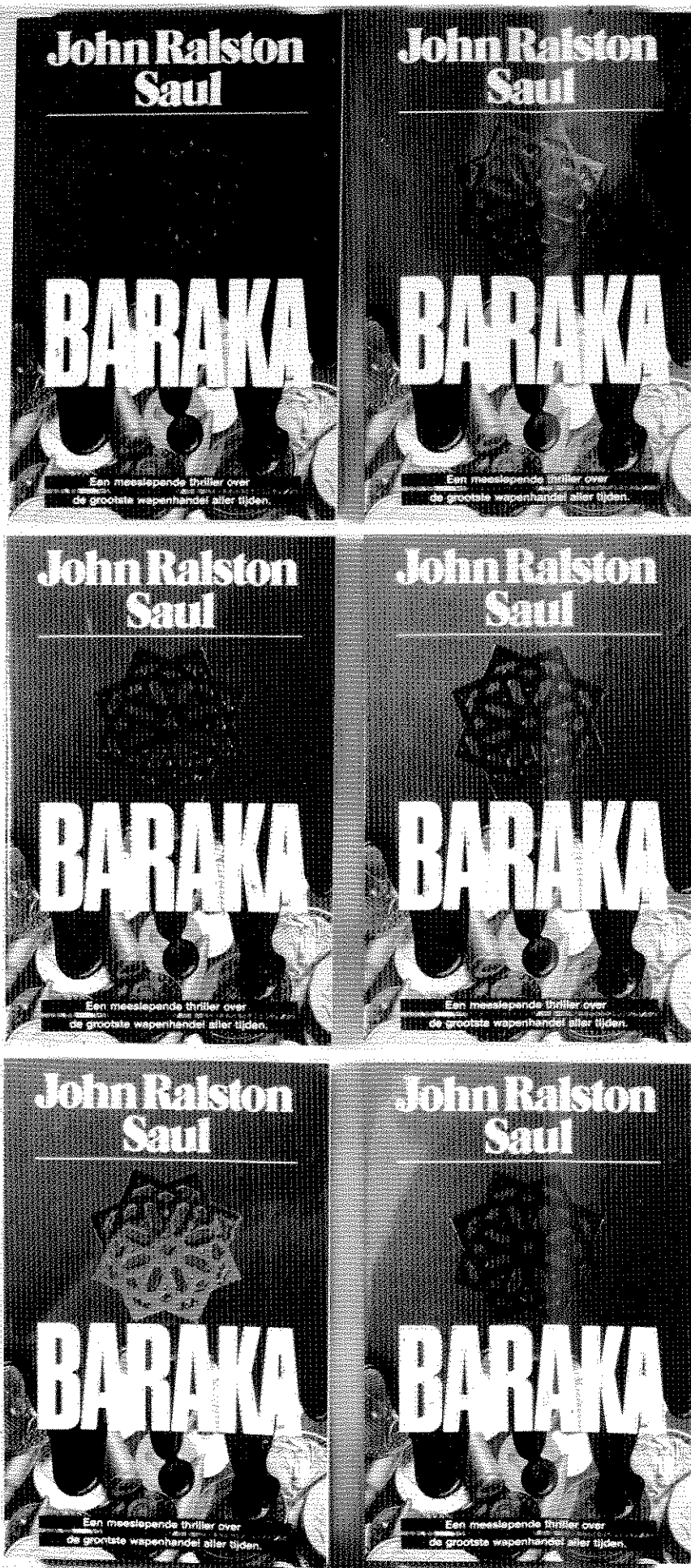
DUBBEL

DUBBEL
GENIETEN
VOOR F12,90

PRISMA
DETECTIVE

Bij de boekhandel

beschreven. Jammer is dat niet duidelijk wordt waarom en door wie het gehele drama op gang wordt gebracht, want verder is het een interessant boek dat een weliswaar gefingeerd (maar niet onwaarschijnlijk) voorval beschrijft dat zich in een werkelijk bestaande omgeving afspeelt. Goed voor een weekend spannend lezen. (WV)

Rood voor de ogen

Het is in **Het rode ultimatum** van Donald Lindquist (De Kern, 30,20) weer goed mis tussen Oost en West. Na een jarenlange bewapeningswedloop zijn de Russen eindelijk sterker geworden.

Ze stellen de USA een ultimatum: binnen 48 uur een overgave of er volgt een kernaanval die heel Noord-Amerika zal vernietigen. Tegenstand baat niet, want een nieuw Russisch 'straalwapen' plukt iedere raket en bommenwerper feilloos uit de lucht. De Amerikanen staan voor een dilemma: bluffen de Russen of hebben ze werkelijk zo'n wapen. Hun opties zijn echter geen van alle aantrekkelijk. De Russen bluffen inderdaad, maar gaan er vanuit dat de Amerikanen te 'netjes' zijn om vernietiging van het leven op aarde te riskeren.

Dat is een nogal kinderlijk gegeven dat het verhaal niet ten goede komt. Het geheel speelt zich voornamelijk af in het Witte Huis, waar de beraadslagingen tussen de president en zijn onderling ruziënde staf op de voet worden gevolgd. Intussen is de gekgeworden Russische partijsecretaris bezig de leden van de Opperste Sovjet over de kling te jagen. De afloop van het drama is even onnozel als de intrige zelf. (GJT)

Tijger van jade van Craig Thomas (Elsevier, 28,50) is een bijzonder gecompliceerd verhaal. Er is een verdrag tot éénwording van Oost- en West-Duitsland in de maak, waartegen formeel gezien geen der grote mogendheden bezwaren maakt, maar in het geheim ageren de CIA en de Chinezen ertegen. Dit leidt ertoe dat een Engelse agent die een oude makker is van de Westduitse regeringsadviseur via bezoeken aan Hong Kong en Australië eerst geheel op het verkeerde been wordt gebracht. Uiteindelijk gaat het verdrag niet door. Het wordt echter niet duidelijk of al het gekuip en de talrijke slachtingen die in de diverse geheime diensten plaatsvinden daar nu iets mee te maken hebben. Het boek is zeker goed geschreven, maar onwaarschijnlijk en in tijd en plaats zeer verbrokken en moeilijk te volgen. Wat

meer rechtlijnigheid en een simpeler intrige zou het in waarde hebben doen stijgen. (WV)

Na enkele jaren van stilte is Frederyck Forsyth met een nieuw, spannend boek gekomen, **Het vierde protocol** (Bruna, 29,90). Het is een zeer breed opgezette krachtmeting tussen Engeland en de Sovjet-Unie waarin een miniatuur-atoombom een hoofdrol speelt. De titel verwijst naar deze bom. In het vierde protocol (geheim) bij het Internationale Verdrag tegen de Verspreiding van Kernwapens zouden de mogendheden zijn overeengekomen deze wapens niet te verspreiden. De Rus blijkt zich er dus niet aan te houden. Het duurt nogal lang voordat dit aan de lezer wordt onthuld, zoals het hele begin nogal uitgesponnen de activiteiten van de Britse contra-spionage schetst. Maar gelukkig is alles spannend tot zeer spannend beschreven, compleet met een mooie climax waarbij de SAS een huis binnenstormt. (TC)

WO II en Later

De invasie van de geallieerden staat in **Het spel** van Ronald Bass (Veen, 24,50) voor de deur, daarvan zijn vriend en vijand overtuigd. De datum en plaats zijn echter nog onbekend en worden uiteraard geheim gehouden. Door gebrek aan samenwerking bij de geallieerden weten de nazi's tijdens een invasieoefening een officier te grijpen die alles weet. Wanneer ze doorkrijgen een gouden vangst te hebben gedaan, zetten ze een speciaal ondervragingsteam in. Hiervan maakt ook een Amerikaanse dubbelspion deel uit. Hij moet wel erg op zijn tenen lopen om te voorkomen dat de SS-beulen de gevangen 'overlord' aan een 3e-graadsverhoor onderwerpen. Dat geeft veel gepyschologische van mensen die elkaar diep in de staalblauwe ogen kijken en dan opeens helemaal begrijpen wat de ander in de zin heeft. Maar verder is **Het spel** een alleszins leesbaar verhaal. (GJT).

De Duitsers in **Voorspel in Berlijn** van Len Deighton (Elsevier, 24,90) zijn helemaal van deze tijd en nog 'goed' ook. Deighton heeft een zeer leesbaar verhaal gemaakt over een Engelse geheim agent die Berlijn heel goed kent en daarom wordt uitgekozen om een agent in het Oosten te redden. Zoals vaker bij Deighton moet hij dat doen ondanks zijn chefs, die veel tijd besteden aan het uitstralen van onkunde en het elkaar de loef afsteken. Het helpt

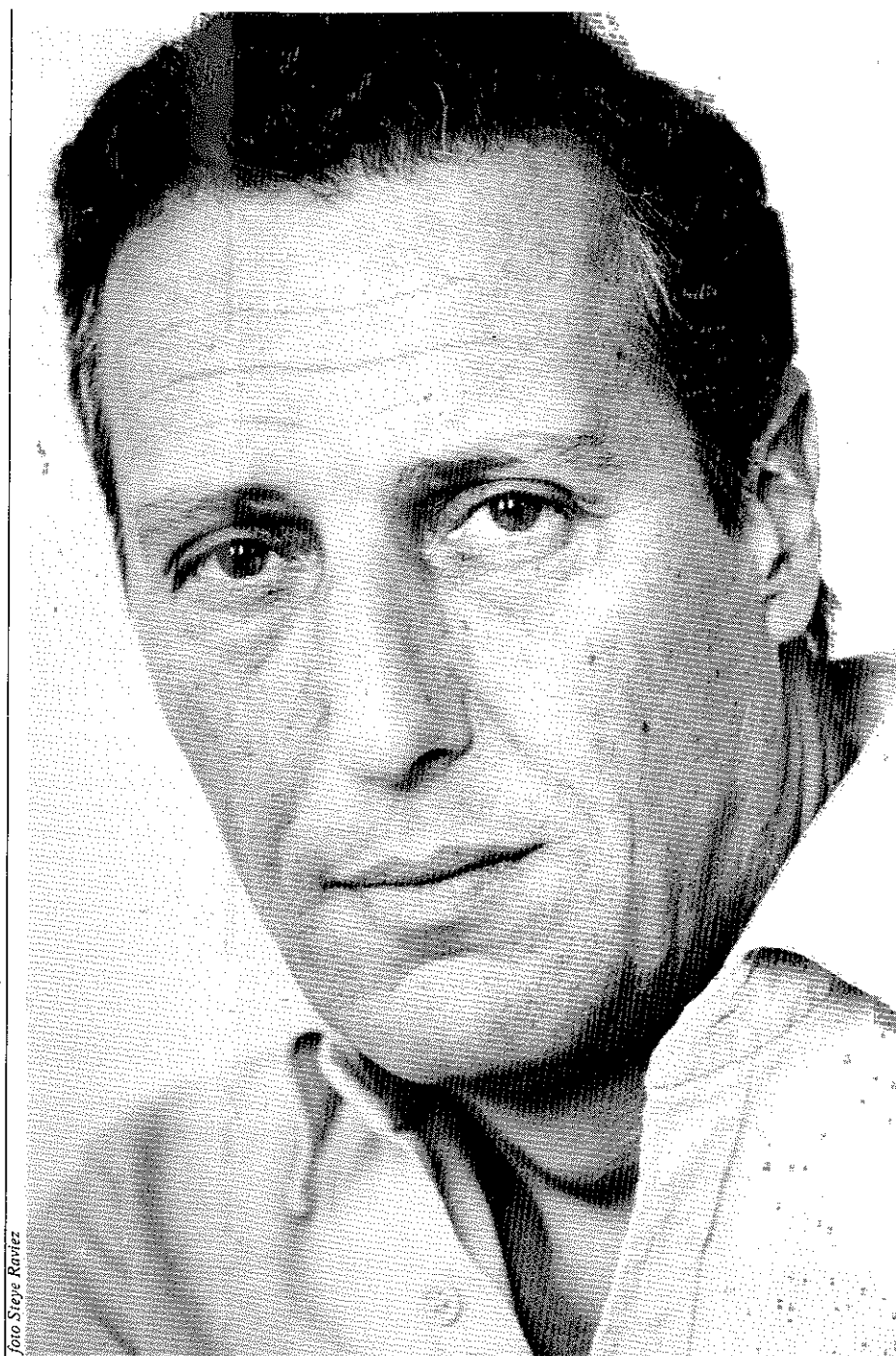

Foto Steve Ravitz
Frederick Forsyth: atoombom in binnenzak

ook niet echt dat zijn vrouw eveneens voor dezelfde Dienst werkt. Als vakman pur sang probeert hij te redden wat er te redden valt. **Voorspel in Berlijn** vormt het eerste deel van een trilogie, waarvan in het Engels het tweede deel net is uitgekomen. Doorlezen dus maar. (TC)

Bezwangerd

De bruid (Elsevier, 19,90) van Thomas Altman valt onder de rubriek horror. Dat wil in dit geval zeggen dat de stijl van schrijven, de manier waarop de nadruk wordt gelegd op ogenschijnlijk onverklaarbare gebeurtenissen, een stemming oproept die voor griezelig moet doorgaan.

En hoewel een goed horrorverhaal me over het algemeen niet in de koude kleren gaat zitten, kon ik van dit verhaal beslist niet één moment wakker liggen. Het gaat over een nogal labiele zwangere vrouw die achtervolgd wordt door een schim die haar bespiedt en spullen van haar vernielt. Niemand in haar omgeving durft ze nog te vertrouwen, zelfs haar liefhebbende echtgenoot en haar beste vriendin niet. Hoewel het verhaal makkelijk te lezen is door de directe stijl met korte zinnen is het op momenten dat het spannend zou moeten zijn zo geforceerd geschreven dat je het nauwelijks serieus kunt nemen. Daarnaast is de uiteindelijk zeer simpele intrige, opgeblazen tot een ballon die slechts voor de helft gevuld is. Een slap geval dus. (CI).

Kaapvaart

Gedwongen landing (Elsevier, 24,50) van Thomas H. Block is een redelijk spannend gijzelingsverhaal. Het speelt zich af op een vliegdekschip en een onderzeeboot, die gekaapt worden om in de Atlantische Oceaan een eveneens gekaapt vliegtuig buiten bereik van mogelijke reddings-acties te houden. De nergens voor terugdeinzende kapers proberen naast de grote hoeveelheid goud die zich aan boord van het vliegtuig bevond ook nog een losgeld voor de passagiers van het vliegtuig te krijgen. Enkele gruwelijkheden zorgen voor de nodige schokeffecten die de lezer en de Amerikaanse autoriteiten ervan moeten overtuigen dat het menes is. De hoofdrolspelers – en dat zijn er nogal wat – komen jammer genoeg niet erg goed uit de verf, ze blijven ondergeschikt aan de actie. Bovendien besteedt de schrijver meer aandacht aan allerlei, trouwens makkelijk leesbare, technische details, waartoe de drie gekaapte objecten volop de gelegenheid geven. Volgens de tekst op de achterflap is dit boek dan ook een 'high-tech thriller'. En deze technische achtergrond informatie geeft een interessant tintje aan een verhaal dat verder van middelmatige kwaliteit is.

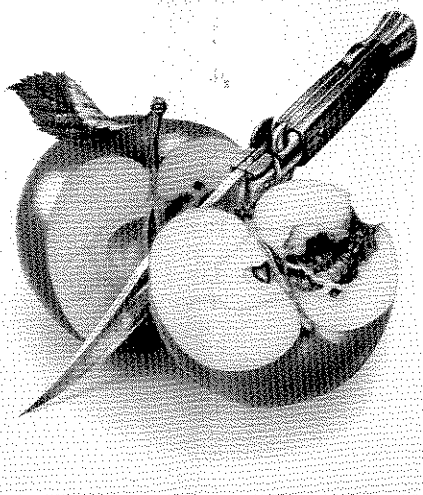

De achtervolging van een ontslagen gevangene vanuit India naar Tibet, die het hele boek duurt, houdt de waterval van avonturen en actie in **Spionage in China** van Berkely Mather (Elsevier, 14,90) bij elkaar. Het doel van de achtervolging is om een eind te maken aan de smokkel van gigantische hoeveelheden heroïne vanuit Tibet naar het westen. Daarvoor moet geheim agent James Wainwright wel eerst weten vanuit welke plaats in Tibet de zaak wordt georganiseerd. Het zit hem op duizend en één manieren tegen, maar het ontbreekt hem niet aan doorzettingsvermogen. Het opgewonden toentje van de hoofdpersoon, zijn kinderachtige geruzie met iedereen die in zijn buurt komt en het als los zand aan elkaar hangend verhaal zorgen ervoor dat je de bladzijden met tegenzin omslaat. Mathers' grote kennis van de landen die hij beschrijft, vormt nog het enige lichtpuntje in dit boek. (HKo)

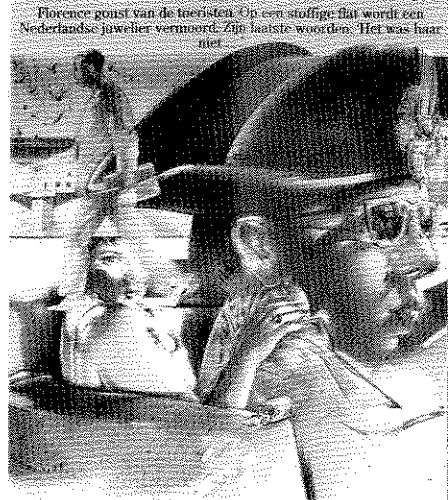
Heldenmoed, liefde en vriendschap kunnen bergen verzetten, dat wordt ten overvloed nog eens duidelijk in **De ijzeren tijger** van Jack Higgins (v. Holkema &

DEIGHTON VOORSPEL IN BERLIN

Warendorf, 19,50). Jack Drummond, een ex-oorlogspiloot, verleent af en toe handen-spandiensten aan de Britse Geheime Dienst. Hij krijgt de opdracht om samen met een aantrekkelijke verpleegster de zoon van de Khan van Balpoer, een piepklein staatje tussen India en China, naar Chicago te vliegen voor een spoedoperatie. Helaas vallen net de Chinezen het landje binnen. Achtervolgd door de gele duivels vluchten Jack, de verpleegster en de zoon naar India. Bloedige en gewelddadige

PD MAGDALEN NABB DOOD VAN EEN HOLLANDER

taferelen volgen elkaar in hoog tempo op, maar je wordt er niet warm of koud van. Het boek stamt uit 1966, maar het is hetzelfde gladde, routinewerk dat Higgins ook nu nog uit zijn mouw schudt. (HKo)

Intermenselijk geklungel

De al uit 1967 daterende roman *Those Who Walk Away* is nu onder de titel **De kou van Venetië** voor het eerst in het Nederlands verschenen (Arbeiderspers, 26,50). Twee jaar geleden (nr 82/3) besteedde Hans Knegtmans in dit blad in een artikel over de psychologie van Patricia Highsmith ruime aandacht aan dit boek.

Een jonge vrouw heeft om niet duidelijke redenen zelfmoord gepleegd. Na haar dood raken haar man en haar vader in een langdurig conflict van aantrekken en afstoten.

Door hun gevoelens van schuld, haat en weerzin kunnen ze elkaar niet met rust laten en blijven ze elkaar belagen en achtervolgen. Daarbij wordt het verhaal grotendeels vanuit de visie van de schuldbevuste man verteld, soms echter beziet de lezer het duel door de ogen van de haatdragende schoonvader, die bovendien tamelijk nonchalant vier keer een aanslag op het leven van zijn schoonzoon pleegt. Het meest bloed onder de nagels vandaan halende aspect is de machteloosheid van de lezer. Woede en wanhoop maken zich van je meester bij het volgen van zoveel (bijna 300 pagina's) intermenselijk geklungel. Ik sluit me dan ook volkomen aan bij de uitspraak van Hans Knegtmans 'Those Who Walk Away is een van de meer wezenloze Highsmith-romans'. De vier door Knegtmans opgeworpen 'Waarom's' kunnen alle worden beantwoord met: omdat de hoofdpersoon geen ruggraat heeft. Hij is niet eens een echte loser – hij is gewoon een lul. Als toppunt van ergernis werkt het verhaal traag maar gestaag naar een nooit plaatsvindende climax toe. Ik ben bang dat dit een misser is in het overigens door mij toch zeer geapprecieerde oeuvre van Patricia Highsmith. (MB)

Italiaanse connectie

Jack Lynn beschrijft in **De professor** (Hollandia, 24,90) hoe een docent aan de universiteit van New York zijn toekomst op het spel zet, als hij ingaat op het verzoek om de zoon van een bekend mafialeider bijles te geven. Deze docent heeft zichzelf opgewerkt uit de sloppenwijken van

Brooklyn en voelt zich geroepen om een groot deel van zijn vrije tijd te besteden aan het geven van bijlessen aan 'probleemkinderen'. De jonge crimineel lijkt hem een echte uitdaging hoewel hij over het morele aspect van de zaak voortdurend in tweestrijd verkeert. Wanneer hij na verloop van tijd tegen zijn wil in, steeds meer betrokken raakt bij duistere mafiapraktijken, begint inderdaad de ellende. Dat geeft een aardig uitgewerkt verhaal dat zich manifesteert als psychologische thriller. Zo nu en dan mist het echter overtuigingskracht. De dreiging van de mafia wordt té zeer als vanzelfsprekend beschouwd, waardoor de personages gevoelens en emoties krijgen aangepaard die niet als logisch gevolg zijn van de beschreven situatie. Daarnaast roept de spelling van het woord mafia, dat hier met dubbel 'f' geschreven wordt (Ab Visser zou zich omdraaien in zijn graf) bij mij wat irritaties op.

Florence is de alles overheersende locatie waar **Dood van een Hollander** van Magda- len Nabb zich afspeelt (Prisma, 9,90). Behalve een hommage aan deze mooie

stad is het boek ook meer een sociaal-psychologische studie van het leven bij de Carabinieri (de Italiaanse Marechaussee), dan een detective gezien door de ogen van Maresciallo (wachmeester?) Guarnaccia die gescheiden van zijn gezin in het verre Sicilië in troebele familieverwikkelingen terecht komt. Wie van de boeken van PD James houdt, moet ook van het werk van Nabb kunnen genieten. (TC)

Op vele omslagen treft men citaten aan in de geest van: 'Zijn of haar beste boek tot nu toe'. Meestal is dat onzin natuurlijk, alleen al omdat het vaak citaten betreft uit kritieken op eerdere boeken van de betreffende schrijver. Naar mijn mening zou echter **Het gevaar** van Dick Francis (Arbeiderspers, 29,50) met reden zijn beste boek tot op heden kunnen worden genoemd. Nergens in het boek krijg je het gevoel dat personages zijn opgenomen alleen omdat ze in het schema stonden. Hoofdpersoon is deze keer ene Andrew Douglas, werknemer van een firma die zich heeft gespecialiseerd in de behandeling van ontvoeringszaken. In **Het gevaar** blijken enkele zaken een verband te hebben, waardoor Andrew betrokken raakt bij de opsporing van de schuldige. Van Italië, waar het boek begint, verplaatst het strijdtonel zich via Engeland naar de USA. De technische problemen die deze verplaatsingen voor de schrijver met zich

brengen, lost hij ogenschijnlijk moeiteloos op. De rol van de rensport is kleiner dan ooit in de boeken van Francis. (FH)

Allbeurly heeft zich in **Tot elke prijs** (Elsevier, 17,50) laten inspireren door de moord op president Kennedy. In zijn lezing hebben de CIA en de Mafia in broederlijke samenwerking de aanslag beaamd en uitgevoerd. Het was een van de moorden die werden uitgevoerd door onschuldige mensen die hiervoor onder hypnose de opdracht kregen. Later herinneren ze zich noch de hypnose noch hun daad. De beide CIA-psychiaters die deze methode hebben bedacht, worden onder valse identiteit naar het Engelse platteland overgebracht om te voorkomen dat ze uit de school klappen. Een onderdeel van de Britse Geheime Dienst ontdekt hen en ze worden door chantage gedwongen om via hun beproefde methode enkele spionnen en IRA-leiders om zeep te brengen. Het verhaal is vakkundig in elkaar gezet en Allbeurly staat garant voor veel harde actie, maar zijn personages blijven te vlak en te stereotiep om het verhaal overtuigingskracht te geven. (HKo)

"Een geleerde heer wordt onaangenaam verrast; een geheime gang verschaft de sleutel tot het mysterie."

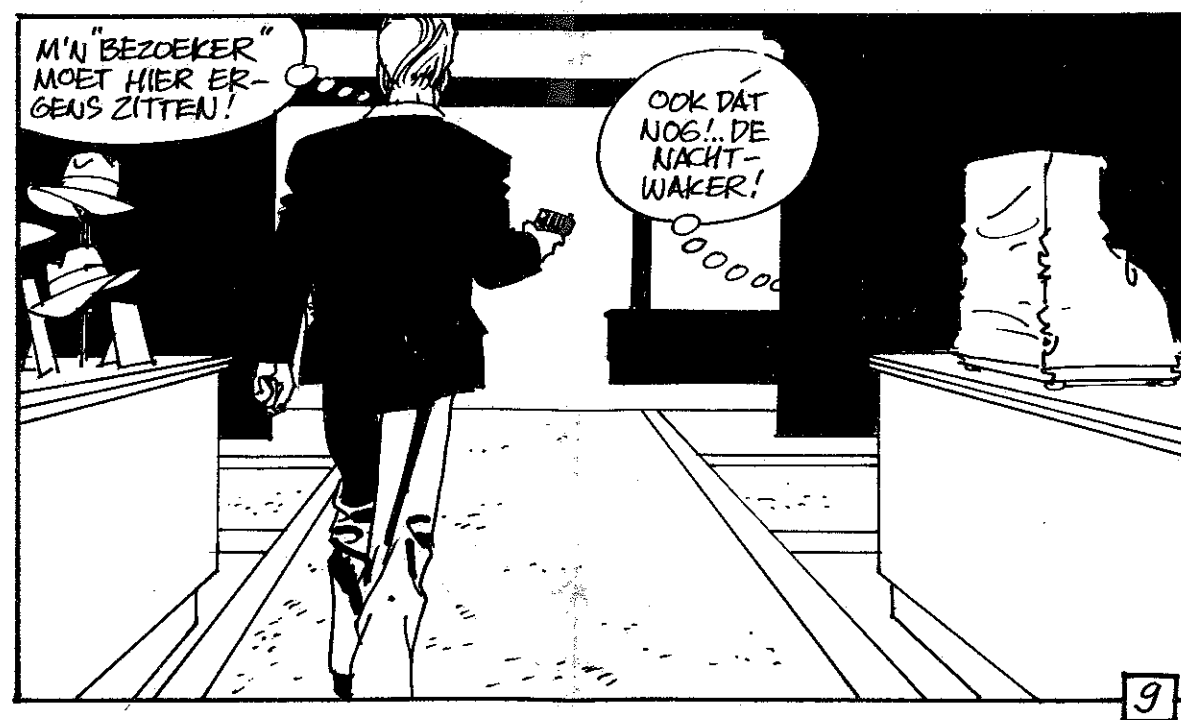
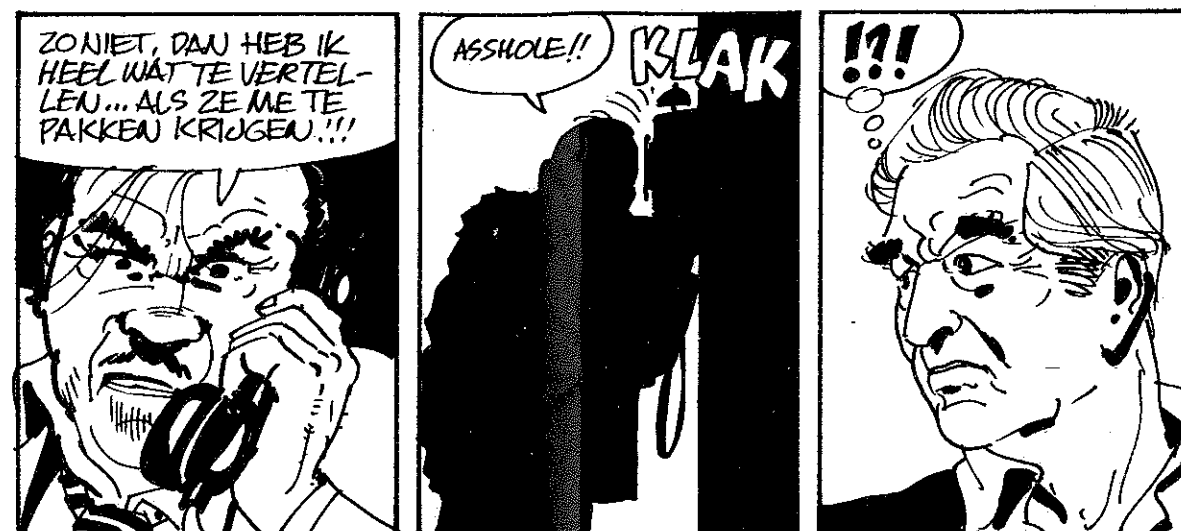
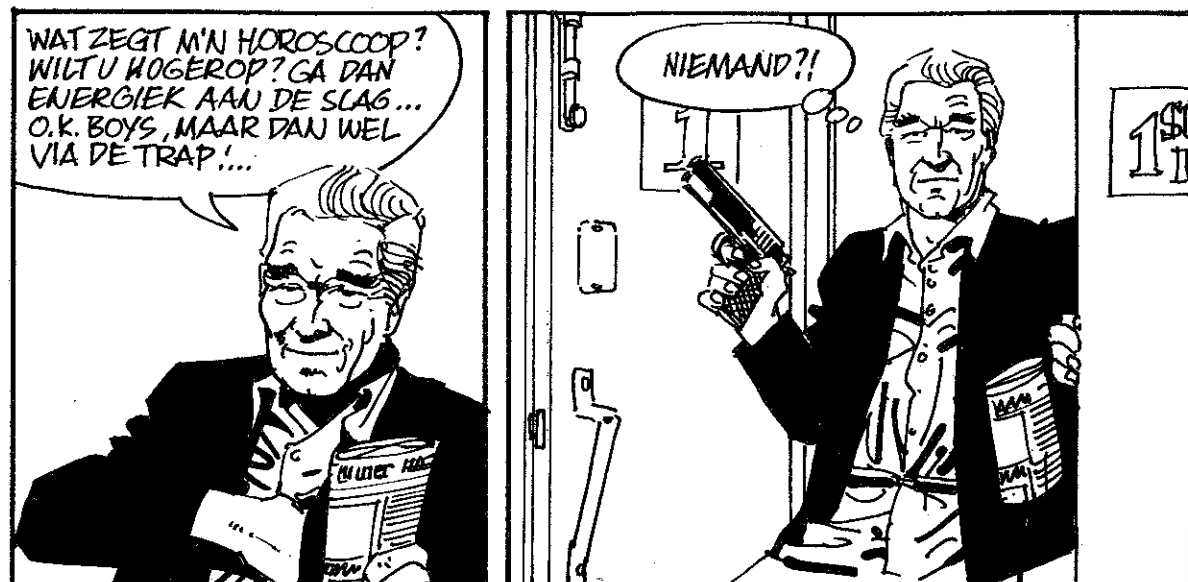
Rechter Tie. In totaal schreef Robert van Gulik 18 boeken waarin deze onnavolgbare chinese speurder centraal staat. Alle 18 delen - voorzien van een inleiding van Janwillem van de Wetering - zijn weer verkrijgbaar bij uw boekhandel. Per stuk f15,90.

Elsevier

De jacht op Connie Niles

door Jacques Post & Martin Lodewijk

wordt vervolgd

Made in USA & UK

In de knoop

Somewhere in the house van Elizabeth Daly (Bantam, VD, 12,74) is een klassieke whodunit die voor het eerst verscheen in 1946. Zoals de omslag trots vermeldt, was Daly de favoriete schrijfster van Agatha Christie. Speurder Henry Gamadge wordt gevraagd aanwezig te zijn bij de opening van een kamer die tengevolge van allerlei beperkende bepalingen in een testament 20 jaar verzegeld is geweest. Een mogelijk kostbare verzameling knopen zou zich in de kamer kunnen bevinden. Bij opening blijkt de kamer de stoffelijke resten van een vrouw te bevatten, zodat de knopenwestie op de achtergrond raakt. Het wordt spoedig duidelijk dat het om een moord gaat en dat een van de in het testament vermelde erfgenamen de moordenaar is.

Daly is nogal breed van stof, en haar manier van schrijven is sterk gedateerd. De intrige was misschien in 1946 nog een beetje origineel, maar heeft de lezers van nu weinig verrassends meer te bieden. (HKo)

Tijdens een receptie in een museum wordt dr. Lewis Tunney, een vermaard historicus, in aanwezigheid van 200 andere gasten waaronder de vice-president van de USA in *Murder in the Smithsonian* van Margaret Truman (Fawcett, VD, 14,75) vermoord. Zijn Schotse verloofde Heather McBain komt over naar Washington. Niet alleen om informatie over Tunney te geven, maar ook om zelf te proberen de moordenaar te vinden. Tussen de inspecteur die belast is met het onderzoek en Heather klikt het meteen. Er worden nog een paar moorden gepleegd en de inspecteur komt er langzaam achter dat de geleerde uit de weg is geruimd, omdat hij een internationale zwendel in kostbare kunstvoorwerpen op het spoor is gekomen. Het geheel is een niet onaardig, gemoedelijk verhaal, maar met teveel toevalligheden en een te zwakke intrige om echt interessant te worden. (HKo)

Tropische hitte

Getuige *The Infiltrators* (Fawcett, VD, 14,75) zet Donald Hamilton zijn Matt Helm-serie nog altijd voort. Vijftientig jaar geleden begonnen de Helm-verhalen als hardboiled spionagethrillers, maar al spoedig zakten ze af tot halfbakken James Bond-imitaties. De Matt Helm-films met Dean Martin maakten alles alleen maar erger. Tegenwoordig pakt Donald Hamilton het kennelijk weer iets serieuzer aan. Helm gedraagt zich bijna net zo medemenselijk als John D. MacDonalds held Travis McGee, wanneer een zielig vrouwens na acht jaar onschuldige gevangenschap psychisch moet worden opgekalefaterd. Als dat eenmaal is gelukt, dient ook nog even een Ludlum-achtig complot te

gen de Amerikaanse democratie te worden vrijdeld. Het boek beslaat 347 pagina's; dat zijn er zeker 100 te veel. (BV)

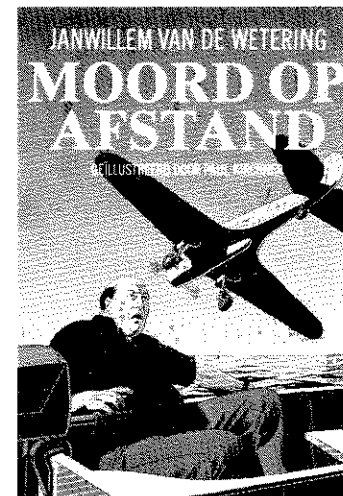
Ruig & Hard

The Second Saladin (Berkley, VD, 14,75) gaat over de mislukte bevrijdingsstrijd van de Koerden. Hoofdpersonen zijn een Koerdenleider, een CIA-man en een Amerikaanse antropologe, minnares van beiden. De Koerd gaat de voormalige Amerikaanse minister van buitenlandse zaken vermoorden. De CIA-man moet hem tegenhouden, de schone vrouw komt tussenbeide. Het verhaal speelt groten-deels in de V.S., voor een deel in Mexico en voor een deel 20 jaar geleden in Irak, Bangladesh en Vietnam. Er is geen touw aan vast te knopen. Stephen Hunter zwamt 400 bladzijden vol spannende pulp over een door wraak gedreven killer. De enige conclusies zijn: de KGB bestaat uit schoften; in de CIA bevinden zich KGB-infiltranten; domkoppen blijken soms intelligent; niemand is te vertrouwen en helden blijven helden. (MB)

Gerald Seymour heeft in *In honour bound* (Fontana, VD, 13,60) veel harde actie gedaan in de grimmige Afghaanse berggebieden langs de Pakistaanse grens. De Russen schieten daar met technisch zeer geavanceerde helikopters verzetsstrijders af, die geen verweer hebben tegen de helikopters. Het ontbreekt hen aan afweerraketten. De Britten die belangstelling voor het hefschroefvliegtuig hebben sturen een SAS-kapitein erop af, gewapend met een stel raketten. Omdat Engeland officieel er natuurlijk buiten moet blijven, geeft hij in het geheim een aantal verzetsstrijders een stoomcursus in het gebruik van het wapen. Zij begrijpen er geen snars van en hun poging loopt uit op een bloedig fiasco. Tegen de uitdrukkelijke opdracht van zijn meerderen besluit de kapitein het dan maar zelf te doen. Seymour schrijft vakkundig en documenteert zich altijd uitgebreid. Humor ontbreekt hier echter geheel. De karaktertekening is heel middelmatig en op diverse plaatsen wordt het verhaal onnodig banaal. (HKo)

Nieuwe start

Down among the dead man van Michael Hartland (Sphere, VD, 13,60) is een spionageroman die zich nu eens niet in de besneeuwde Finse wouden of bij Checkpoint Charley afspeelt, maar in het Verre Oosten en voornamelijk in Hong Kong. De uitschakeling van een contactpersoon in Nepal brengt de altijd oplettende Britse Geheime Dienst uiteindelijk op het spoor van een kwaadaardig Russisch plan om Taiwan kernwapens (afdankertjes) in handen te spelen, welke de Nationalisten kunnen gebruiken tegen hun aartsvijand

Janwillem van de Wetering en Paul Kirchner
Moord op afstand

Een nieuwe combinatie: Janwillem van de Wetering, beroemd Nederlands detectiveschrijver en Paul Kirchner, befaamd Amerikaans tekenaar, beiden gespecialiseerd in bizarre verschrikking, hebben samen *Moord op afstand* gemaakt, een boek dat te vergelijken is met onze succesvolle uitgave *Creepshow* van Stephen King. In *Moord op afstand* vertelt Janwillem van de Wetering het verhaal van een hebzuchtige man die probeert de natuur te vernietigen om de dollarstroom te vergroten. De gemeenschap verdedigt zich hiertegen, de sheriff schiet en een staatsdetective denkt. Een mooie mevrouw kleedt zich uit en een verongelukte Hells Angel grijnst. Dit soms huiveringwekkende, vaak erotisch en altijd spannende verhaal, dat een goede kijk geeft op de calvinistische samenleving van de Amerikaanse oostkust is prachtig in beeld gebracht door tekenaar Paul Kirchner.

Gebonden, groot formaat, 140 pag. f 25,—

Juanita van de Wetering
Alles wat lekker is

De schrijfster werd als Juanita Stiasny de Lopes Cardoza in Bogotá, Colombia geboren. Zij beleefde een niet geheel zorgeloze jeugd die werd beheerst door de exotische sfeer van haar land waar zij geheel in opging. In dit spannende boek beschrijft Juanita haar belevenissen in Colombia tot aan haar huwelijk op zeventienjarige leeftijd met de Nederlandse schrijver Janwillem van de Wetering. Cynische fantasieën vermengen zich wonderlijk met gruwelijke werkelijkheid als ze de contrasten van haar geboorteland beschrijft. Indiaanse goden assisteren het kindje Jezus en wijze natuurvrouwtjes helpen bij het openbreken van het onderbewuste. Een van de hoofdpersonen in dit boek is Maria, de kokkin van Juanita's ouders die haar de kunst van het koken bijbracht. Koken zou voor haar een passie worden en blijven, vandaar dat bijna ieder hoofdstuk van dit bijzondere boek vergezeld wordt door de oorspronkelijke recepten die haar leven verrijkt.

Paperback, 190 pag. f 24,50

WL
Willemsparkweg 142
Amsterdam
Tel. 020-641378

Communistisch China. Het zal echter blijken dat de Russen voor de uitvoering van hun plan een iets andere opzet hebben gekozen dan de Britten vermoeden. Het verhaal, evenals de onvermijdelijke love-story die er doorheen is geweven, krijgt daardoor een verrassend slot. Het is een aardig en spannend verhaal, dat rijk is aan wetenswaardigheden over de Britse kroonkolonie. (GJT)

Het denkbeeldige eilandje St David's, een voormalig Britse kolonie in een tropisch gebied, heeft een op Engelse leest geschoeid democratisch systeem. Autochtonen en Engelsen die na de onafhankelijkheid zijn gebleven leven in **Undercut** van Peter Niesewand (Panther, VD, 13,60) vredig naast elkaar. De hoofdcommissaris van politie, zijn assistent en een generaal vormen echter een rotte plek in deze samenleving. Gedrieën spekken zij door allerlei malafide praktijken hun zakken. Wanneer dit aan het licht dreigt te komen, laten ze geen middel ongebruikt om de zaak in de doofpot te stoppen. Moord en chantage hebben toch niet het gewenste effect en het plegen van een staatsgreep is hun laatste kans. Het eiland heeft een belangrijke militair-strategische positie en de CIA speelt bij de ontwikkelingen een kardinale, maar uitermate schurkachtige rol. Het boek is een knappe thriller waarin de ondergang van een democratie beangstigend realistisch wordt beschreven. (HKo)

Russische zak

In **Mayday in Magadan** vervolgt Anthony Olcott zijn beschrijving van de marteling van Duvakin. Als gevolg van de machinaties van een hoge partijfunctionaris is hij vier jaar geleden verbannen naar Magadan en daar is zijn Russische bestaan zo mogelijk nog somberder dan in de *Red October*. Tegen wil en dank speelt hij nu een hoofdrol bij de ontmaskering van een geweldige zwendelpraktijk, waarbij natuurlijk partijfunctionarissen zijn betrokken. De uit Moskou overgekomen oude bekende Polkovnikov hanteert hem als een instrument in een voor Duvakin en de lezer onbekend plan. Hij wordt met duistere boodschappen gestuurd naar een partijsecretaris en de plaatselijke KGB-chef. Bezoeken die aanleiding zijn voor verbazingwekkende ontwikkelingen vol met versluierde verwijzingen naar Breznev en Andropov. Duvakin weet niet wie hij moet vertrouwen en de verhouding met een vriendin lijdt daar ernstig onder.

Olcott schetst een heel somber beeld van het bestaan van een Sovjetburger. Of dat beeld realistisch is, kan ik niet beoordelen, maar ik weet wel dat de hoofdpersoon zo'n zak is dat ik een hekel aan hem krijg. Overigens valt niet te ontkennen dat het boek knap is geconstrueerd en uitgevoerd. Vooral aanbevolen voor mensen die graag lezen hoe erg het is in de CCCP. (FH)

Prisma Detectives
Moordboeken
Stuk voor stuk voortreffe-lijk
Vaste prijzen:
f7,90 - f8,90 - f9,90

Bij de boekhandel

Rauwe Werkelijkheid

Neem eens een bloemetje mee

De trits 'motief, middel, gelegenheid' duikt bij het oplossen van iedere misdaad op. Wat stak achter de daad? Hoe is de daad gepleegd? En in welke omstandigheden vond de daad plaats? Als middel is in de detective roman gif een van de favorieten. De dader heeft het idee dat hij (of veel vaker zij) door van vergif gebruik te maken niet zal worden ontdekt en de speurder moet vaak vreselijk zijn best doen om achter de gebruikte gifsoort te komen. **Elseviers gids van giftige planten** (Elsevier, 32,50) is zowel voor dader als speurder een goede handreiking. Plantenvergiftigingen schijnen maar ca. 4% van het totaal aantal ongevallen met vergif uit te maken, maar dat maakt de plant voor de misdaad juist aantrekkelijker. Voordat men in de gaten heeft dat het niet om vergiftiging door medicijnen, schoonmaakmiddelen en andere spullen die in het huishouden worden gebruikt of onkruidbestrijdingsmiddelen gaat, zit de dader al lang en breed van de erfenis te genieten.

'Bewaarsel, opgegeven slijm en urine voor nader onderzoek' is een van de nuttige tips die samensteller dr. M. de Cleene aan de lezer meegeeft, waarna hij de meest aardige planten beschrijft als middel om mens en dier aan hun eind te helpen. Dat *Stinkend Nieskruid*, *Vuilboom*, *Guichelheil* en *Gifsla* niet deugen, zal gezien de naam geen verbazing wekken, maar dat ook *Peterselie* en *Lelietjes-van-Dalen* die toch de blanke onschuld symboliseren, levensgevaarlijk zijn, viel mij erg tegen. Gelukkig blijkt dat het bij Peterselie niet te gaan om het petieterige struikje dat je altijd ongevraagd in de lunchroom in de eveneens overbodige schijf tomaat krijgt gestoken, maar om de vruchten. Het gaat dan om de vluchtige olie in deze vruchten, die o.a. apiol bevat. De plant zou vruchtafdrijvend werken, maar diverse vrouwen die op zoek waren naar een mogelijkheid tot abortus verloren ook hun leven na het eten van de vruchten. Bij Lelietjes-van-Dalen gaat het om een stof die hartstilstand kan veroorzaken. Als de bloemetjes in een vaas staan, trekt die stof in het water. Er is een geval bekend van een kind dat ter plekke doodbleef, nadat het de bloemenvaas had leeggedronken. Dagelijks verspreiden van het water voorkomt dit. Dat speelt natuurlijk alleen maar, als je geen kwaad in de zin hebt. (TC)

Britse Misdaadgolven

Nieuwsbrief van HRF Keating

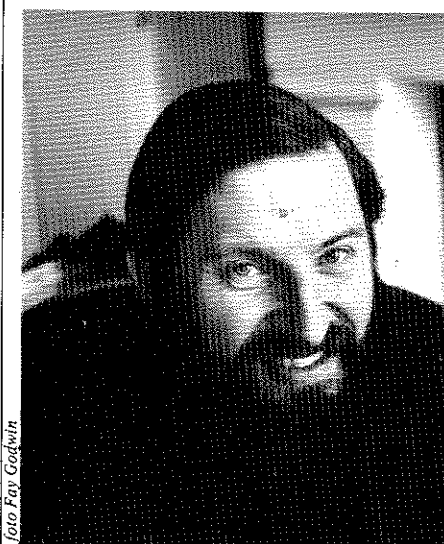

Foto Fay Godwin

Vroeg in november vond er in Londen een geheim treffen plaats. Geheimzinnigheid is toepasselijk voor schrijvers van misdaadboeken, en zij waren de voornaamste deelnemers van het conclaaf. Maar misschien moet ik, als ik de feiten wat beter beschouw, zeggen dat het treffen, het jaarlijkse diner van de **Detection Club**, eigenlijk maar semi-geheim was. Er waren gasten uitgenodigd en er was een gast-spreker, Sir Huw Wheldon, een van de meest gerepecteerde kunstregenten in Engeland, hoewel niet zo goed bekend met de misdaadroman als de misdaadschrijver misschien zou wensen. Maar het feit dat iemand die zich zo weinig door de misdaad laat boeien, toch bereid was om de Club toe te spreken, is misschien wel het mooiste compliment dat valt uit te delen. Maar de Club is gewend aan complimenten, al was het maar in de vorm van fameuze misdaadschrijvers die het voorzitterschap op zich hebben genomen en de bijeenkomsten bijwoonden. Die gaan altijd in de vorm van een genoeglijk diner in plaats van het luisteren naar geleerde toespraken. Die activiteit laat de Club graag over aan zijn jongere broertje, de **Grime Writers Association**. Daar kan iedereen lid van worden, die ook maar één misdaadroman heeft geschreven of een handvol korte verhalen, terwijl de Detection Club zijn leden spaarzaam kiest en na lange aarzeling. De Club werd opgericht in het verre 1932 met als eerste voorzitter G.K. Chesterton van de Father Brown-verhalen. Chesterton werd opgevolgd door E.C. Bentley, auteur van de klassieke misdaadroman *Trent's last case*. Op zijn beurt werd hij gevolgd door Dorothy L. Sayers, welk een formidabele voorzitter was dat in de wijde rood zijden toga die eens was ontworpen voor de bekleeder van de verheven plaats. Agatha Christie volgde Dorothy Sayers op. Ze oogde minder majes-

teitelijk, maar was iemand die de bijeenkomsten van de Club gebruikte voor de weinige keren dat ze naar buiten trad. Ik herinner me dat ze op hoge leeftijd enthousiast meedeed met het enigszins absurde ritueel dat elk diner wordt voltrokken. Dit houdt in dat 'Eric het Doods-hoofd', Joost mag weten waar dat vandaan is gehaald, van binnenuit verlicht door een sinister rood licht van een afgedekte zaklantaarn, naar voren wordt gebracht in een plechtige processie met brandende kaarsen. Elk nieuw lid zweert, terwijl hij zijn handen op de kale schedel van Eric legt, dat zijn detectives 'De misdaad die zich aan hen voordoet, correct en deugdzam zullen ontdekken met hulp van het verstand dat je hen naar believen meegeeft en zonder te hoeven vertrouwen, noch door gebruik te maken van Goddelijke Openbaring, Vrouwelijke Intuïtie, Toevanarij, Hokus-Pokus, Toeval of Hemels Ingrijpen'. De laatste jaren is die eed enigszins aangepast, toen ook misdaadschrijvers buiten het puzzelgenre werden toegelaten.

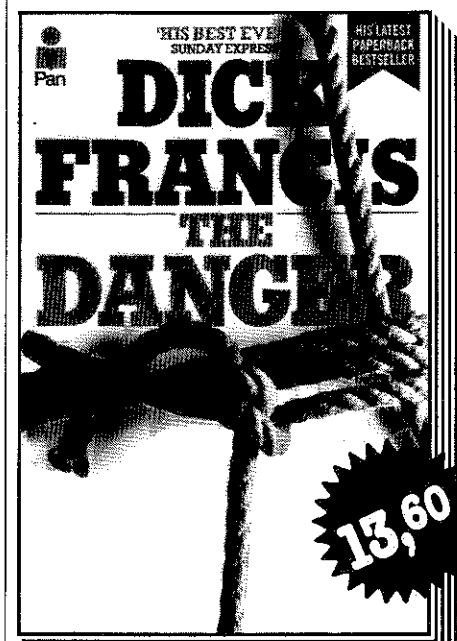

Op dit moment is **Julian Symons** voorzitter en bijna alle grote namen uit de Britse misdaad- en spionagesfictie zijn lid. De novemberbijeenkomst werd bijgewoond door mensen als **Dick Francis**, met zijn nieuwe boek **Proof** vers van de pers, een avontuur in de slinkse wereld van de wijnhandel. **Ruth Rendell** was er, met haar nieuwste **The tree of hands**, een misdaadboek dat gelijktijdig een teder verhaal is over moederlijke liefde (Knap gedaan). **Simon Brett**, die zojuist (tijdelijk) zijn Charles Paris, de acteur-detective in povere omstandigheden, heeft losgelaten ten gunste van een ijskoud portret van een ambitieuze zakenman die verandert in een moordenaar was er en **John Wainwright**, de meest produktieve Britse misdaadschrijver, wiens nieuwste uitstapje een tour-de-force is die zich bijna uitsluitend in een wagen afspeelt waarmee een verdachte van moord heel Engeland doorkrijdt, **The ride**.

Harry Keating

HRF Keating is behalve criticus ook schrijver van de met name van de Inspecteur Ghote-detectives

New
in paperback!

'Leaving the starting gun like a shot out of a gun... Dick Francis is on a winner all the way' The Observer

'This story of a kidnap expert dealing with several world-facing ransom demands is ultra-readable' Sunday Express

'The steel-true humanity he brings to this exciting and revealing story of antikidnappers at work brought tears to my eyes. Francis cannot fail' Times

'Pure thriller... the plotz whizzes along at pot-boiler pace' The New York Times Book Review

'Dick Francis is in tiptop form again... still the favorite in the race' The Washington Post Book World

'His most insistent page-turner' Publishers Weekly

At all bookstores

Importer/Distributor

van der **itmar**

Amsterdam

THRILLERS KOMEN VAN VEEN!

Van ouderwets handwerk tot wereldwijde
intrige. Van messcherp tot keihard.
Van 's werelds beste auteurs.
In uitstekende vertalingen.
Voor de liefhebbers van Murder & Mystery.

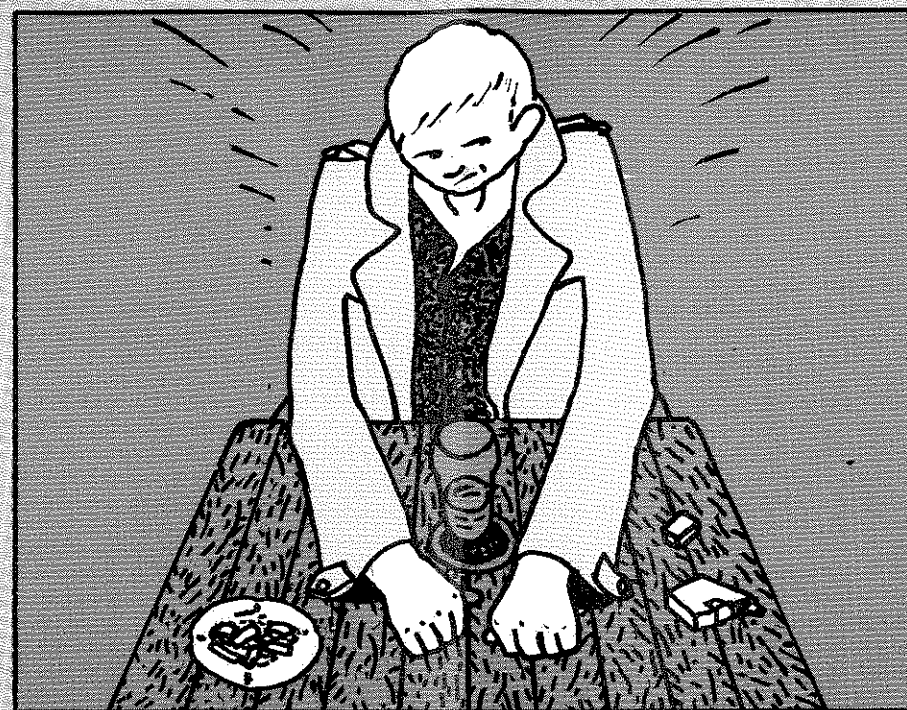
EEN OVERZICHT

- * Ronald Bass HET SPEL f 24,50
- * William Blatty LEGIOEN f 24,50
- John Gardner HET NOSTRADAMUS VERRAAD f 20,95
- John Gardner HET SPOOR VAN DE WEERWOLF f 20,95
- John Gardner DE WAPENTUIN f 24,90
- John Gardner IJSBREKER f 19,90
- John Gardner VERGUNNING VERLENGD f 19,90
- John Gardner VOOR BIJZONDERE DIENSTEN f 19,90
- * John Gardner DE STILLE HONDEN f 24,50
- Joe Gores HAMMETT f 24,75
- Mary Higgins Clark COMPOSITIE IN ROOD f 24,75
- Mary Higgins Clark MOORD OM MIDDERNACHT? f 22,70
- John Katzenbach IN HET HEETST VAN DE ZOMER f 24,90
- Stephen King BEZETEN STAD f 24,90
- Stephen King DODELIJK DILEMMA f 24,90
- Stephen King OGEN VAN VUUR f 24,90
- Stephen King CUJO f 24,90
- Stephen King CHRISTINE f 26,75
- Stephen King CARRIE f 19,90
- * Stephen King DE BEPROEVING f 28,50
- * Stephen King DE LEERLING f 22,50
- * Stephen King DODENWAKE f 27,90
- Robert Ludlum DE SCARLATTI ERFENIS f 24,15
- Robert Ludlum HET OSTERMAN WEEKEND f 19,90
- Robert Ludlum HET MATLOCK DOCUMENT f 19,20
- Robert Ludlum HET RHINEMANN SPEL f 25,25
- Robert Ludlum DE FONTINI STRIJDE f 25,25
- Robert Ludlum HET HOOVER ARCHIEF f 25,25
- Robert Ludlum HET HOLCROFT PACT f 25,15
- Robert Ludlum HET MATARESE MYSTERIE f 25,25
- Robert Ludlum HET BOURNE BEDROG f 25,25
- Robert Ludlum HET PARSIFAL MOZAÏEK f 28,80
- Robert Ludlum HET SHEPHERD COMMANDO f 23,50
- * Robert Ludlum DE AQUITAINE SAMENZWERING f 28,50
- * Gregory McDonald FLETCH EN DE WEDUWE BRADLEY f 6,90
- * Gregory McDonald BEKEN, FLETCH f 6,90
- Jonathan Ryder HET HALIDON COMLOT f 24,75
- * Martin Cruz Smith GORKI PARK f 24,90
- Peter Straub SCHADUWLAND f 26,75
- * Peter Straub DRAKENGIF f 28,50
- Topol/Neznansky HET RODE PLEIN f 26,75
- Topol/Neznansky HET BJELKIN MANUSCRIPT f 24,90
- * Edward Topol ONDER WATER f 28,50
- Joseph Wambaugh DE DELTA STER f 24,75

De met een * aangegeven titels zijn in 1984 verschenen
of verschijnen nog dit jaar.

OVERAL IN DE BOEKHANDEL

VEEN, UITGEVERS UTRECHT

Burgerzin

KORT VERHAAL DOOR HANS KOOIJMAN

Joop zat alleen aan een tafeltje achterin het café met een ingezakt biertje voor zich. Af en toe liet hij met duidelijke weerzin zijn blikken over de andere klanten glijden.

"Wat een stelletje gajes," dacht hij. "Ik lijk wel gek dat ik hier nog kom. Ik erger me alleen maar wezenloos."

Een half jaar geleden was hij de zaak bij toeval een keertje binnengelopen en daarna was hij er met regelmatige tussenpozen blijven terugkomen. De eerste keer was hij een klein uurtje gebleven, maar hij had zich nog dagen lopen opwinden over wat hij er in die korte tijd allemaal had gezien.

Allerlei dure spullen, van leren jasjes tot videoapparatuur, verwisselden er tegen zulke bespottelijk lage prijzen van eigenaar dat zelfs een kind van drie kon begrijpen dat het geen zuivere koffie was. Van enige geheimzinnigheid was geen sprake. In een vrolijke, joviale sfeer werd alles open en bloot uitgesteld en tijdens de rumoerige onderhandelingen ging er menig rondje door. Joops afkeer van het dieventuig dat er kwam werd bij ieder bezoek groter, maar hij kon het toch niet laten er om de zoveel tijd weer heen te gaan.

Hij zat altijd alleen in een hoek. Hij bemoeide zich met niemand en de andere bezoekers lieten hem over het algemeen links liggen. Zijn norse kop en zware lichaamsbouw maakten een weinig toeschietelijke indruk.

Het was maar een keer voorgekomen dat er iemand contact met hem had gezocht. Een lange slungel met een hoedje die hij er al vaker had gezien was naar hem toegekomen en had geprobeerd hem een gloednieuwe Lammycoat aan te smeren voor een fractie van de winkelwaarde. Hij had grof laten merken dat hij van het aanbod niet gediend was. De jongeman keek hem even met een eigenaardige blik aan en verdween toen zonder iets te zeggen. Deze avond was het vrij rustig, maar hij was toch al getuige geweest van een paar geslaagde handeltjes.

"Dat geteisem kan toch maar ongehinderd zijn gang gaan," dacht hij verontwaardigd. "Onbegrijpelijk dat de politie niet optreedt."

Het moest toch een koud kunstje zijn om het hele zootje hier op te rollen. Een avond een politieman in burger in de zaak om bewijzen te verzamelen, hup, een inval en het was afgelopen met dit rovershol. Maar ja, dat was waarwaarschijnlijk te veel gevraagd. Iedereen kon tegenwoordig maar doen waar hij zin in had en de politie liet alles op zijn beloop. Hij merkte dat hij zich alweer behoorlijk kwaad begon te maken. Geen wonder ook. Het verbaasde hem eerder dat er niet veel meer mensen waren die zich kwaad maakten. Je hoefde de krant maar open te slaan om te zien hoe de zaken er voor stonden. Ongelooflijk wat er niet allemaal gebeurde. Inbraken, berovingen, mishandeling, vernieling van anderomans eigendom, drugshandel en schietpartijen waren aan de orde van de dag. De politie was weliswaar van goede wil, maar voor die jongens was het ook vechten tegen de bierkaai geworden. Degenen die ze dan nog wel konden oppakken kregen van de rechter de lulligste straffen, als ze tenminste al niet gelijk weer werden vrijgelaten. Hij kon het allemaal niet meer volgen. Ieder-

een met een beetje verstand in zijn hoofd moest toch zien dat alleen een keiharde aanpak nog kon voorkomen dat het hele land naar de knoppen ging. Nou, hij zou wel weten wat er allemaal moest gebeuren. Helaas werd de dienst uitgemaakt door allerlei halve zachten en warhoofden, die er met hun zweverige kletspraat voor zorgden dat de boel steeds verder verkankerde. Hij nam een slok en keek nog eens rond.

Een klein kereltje met een kaal hoofd en bakkebaarden tot zijn onderkaak knikte hem twee tafeltjes verderop vriendelijk toe. Joop had gemerkt dat de man al een paar keer eerder in zijn richting had zitten kijken en hij negeerde hem volkomen. Het mannetje stond op en verdween in het toilet halverwege hun tafeltjes.

Joop overwoog maar eens op te stappen. Het was iets over half één en hij moest nog een kwartiertje lopen voor hij thuis was. Hij wilde net zijn glas leegdrinken toen de Bakkebaard plotseling

naast zijn tafeltje opdook.

'Mag ik jou eens wat vragen?', zei hij met een kruiperig glimlachje. 'Weet jij misschien of Eddie, die Surinaamse jongen hier nog wel eens komt?'

'Ik ken geen Eddie,' zei Joop kortaf, terwijl hij hem vijandig opnam.

Het mannetje liet zich hierdoor niet uit het veld slaan.

'Mag ik even gaan zitten,' vroeg hij. Hij wachtte niet op toestemming, maar liet zich gelijk op de stoel tegenover Joop zakken.

'Kijk, ik ben namelijk machinist op de grote vaart en als ik in Nederland ben dan doe ik nog wel eens zaken met Eddie, weet je niet?'

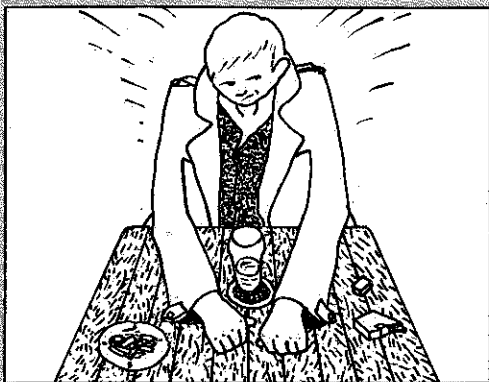
Hij knipoogde vertrouwelijk. 'Ik smokkel af en toe wel eens wat, meestal horloges en dat soort dingen, maar nou zit ik met een klein probleem.

Ik ben vanavond met m'n schip aangekomen en toen heeft iemand me verraden bij de kapitein. Een buitenlander, weet je niet.' Hij keek Joop veelbetekenend aan. 'Gelukkig kon ik nog net op tijd met al m'n spullen van boord komen, maar ik moet vanavond alles kwijt, want ik durf niks meer mee terug te nemen en morgenochtend vertrekken we weer. Het meeste heb ik al verkocht, ik heb nog maar één horloge over, daarom hoopte ik dat Eddie hier zou zijn. Maar ja, dat zal je altijd zien, vanavond is hij er juist niet.'

Berustend keek hij voor zich uit. Na enkele seconden richtte hij zijn blik ineens weer op Joop.

'Misschien is het wel wat voor jou,' zei hij alsof hij niet begreep dat hij daar niet eerder op was gekomen. 'Ik laat het je wel even zien.' Hij legde een duur uitziend horloge voor Joop op tafel. 'Hier, moet je kijken, echt goud, en dit hier,' hij wees op een aantal steentjes rond de wijzerplaat, 'dat zijn allemaal echte diamantjes. Die horloges kosten in de winkel / 2000,- cerlijk waar, je kan het bij een goeie zaak zo controleren.'

Joop staarde zwijgend naar het horloge. Hij had er totaal geen verstand van, maar hij wist wel dat de truc die hier toegepast

werd zo oud was als de weg naar Rome. Nou hij zou wel de laatste zijn die zich door zo'n gladjanus voor veel geld een waardeloze imitatie van één of ander merkhorloge in zijn maag zou laten splitsen. Hoe was het mogelijk dat er ooit nog mensen intrapten. Van iemand met zo'n gluiperige kop zou je niet eens een kilo aardappelen durven kopen. En dan zo'n goedkoop lulverhaaltje. Je moest toch wel heel weinig in je bovenkamer hebben als je dat geloofde. Hij wilde net zo beledigend mogelijk laten merken dat hij het spelletje doorhad, toen hij bedacht dat hij deze oplichter misschien beter eens een lesje zou kunnen leren.

Met geveinsde belangstelling bestudeerde hij het horloge.

'Tja, het is mooi spul, maar ik denk dat het voor mij toch te duur is.'

'Ik verkoop ze aan Eddie altijd voor / 1000,-' zei Bakkebaard snel. 'Maar omdat ik nou in een noodsituatie zit kan het wel goedkoper. Voor / 700,- mag jij het hebben.'

'Nee, dat is me toch een beetje te veel, ik heb trouwens maar / 75,- bij me, dus het gaat so wie so niet door.'

'Dat maakt niet uit,' zei Bakkebaard. 'Ik kan altijd even met je mee naar huis gaan. Hoeveel geld heb je dan thuis?'

'Nou, es kijken, een gulden of 500,-' zei Joop.

Bakkebaard dacht even diep na.

'O.K.,' zei hij toen. 'Ik zal het met je maken. Als jij 500 biedt, dan is het voor jou. Jij bent ook maar een gewone jongen en dan ben ik er tenminste van af.'

'Dat staat,' zei Joop. 'Zullen we dan maar gelijk gaan?'

Buitengekomen gaf hij een willekeurig adres in de buurt op. Bakkebaard klepte onderweg aan één stuk door en bleek voor een zeeman verbluffend veel Nederlandse tv-programma's te hebben gezien. Joop mompelde af en toe wat terug of knikte alleen maar. Ze naderden nu de plek die hij had bedacht. Aan het eind van de straat waar ze liepen was een klein parkeerplaatsje waar 's nachts altijd een paar vrachtwagens stonden. Toen ze halverwege de parkeerplaats waren, sleurde hij Bakkebaard plotseling tussen twee vrachtwagens in, bonkte hem met zijn rug tegen een laadbak en gaf hem een paar rake vuistslagen in zijn gezicht. De man zakte op één knie en keek met een van angst en pijn vertrokken gezicht naar hem op. Bloed gutste uit zijn neus en zijn bovenlip zwol zienderogen op.

'Zo, smerige rat,' zei Joop met duidelijke voldoening. 'Dat had je niet gedacht hè. En nou hier met dat horloge, anders stamp ik je helemaal in mekaar.'

Als een dier in doodsnood keek Bakkebaard omhoog en hij gehoorzaamde onmiddellijk. Joop stak het glinsterende klokje in zijn zak.

'Zo, daar zal je niemand meer mee belazeren smerlap,' zei hij. Tot zijn verbazing zag hij dat Bakkebaard met angstig opengesperde ogen een portemonnaie naar hem uitgestoken hield.

'Die idioot begrijpt er ook geen moer van,' dacht hij woedend. Hij haalde uit en trapte hem hard tegen zijn gebogen been. De portemonnaie viel op de grond. Bakkebaard verloor zijn evenwicht en rolde onhandig op zijn rug. Hij kwam half overeind en begon toen op zijn billen achterwaarts van Joop vandaan te schuiven. Een paar meter verder draaide hij zich om tot in een soort starthouding en rende struikelend weg. Joop keek hem tevreden na. Een warm gevoel trok door hem heen. Eindelijk had hij eens wat gedaan.

Tot nu toe had hij zich altijd alleen maar lopen opwinden, maar daar schoot niemand eigenlijk wat mee op. Hij wilde de parkeerplaats aflopen toen hij de portemonnaie zag. Hij raapte hem op en telde de inhoud. Mooi zo, dacht hij, twee honderd gulden en wat los geld. Dat was dan nog een soort bijkomende boete voor Bakkebaard. Hij zou wel zien wat hij met het geld ging doen. Het beste was misschien om het aan een of ander liefdadig doel te schenken. Hij voelde zich zo goed dat hij het zonde vond om gelijk naar huis te gaan. Nagenietend van zijn overwinning sloeg hij een eind verder een zijstraat in en hij besloot nog een stuk te gaan wandelen.

Een paar straten verder werd zijn aangename stemming ruw verstoord. Hij draaide net een hoek om toen een jongeman met volle vaart tegen hem opbotste. Joop moest hij bij zijn schouder grijpen om zijn balans te bewaren.

De jongeman keek hem verwilderd aan, liet iets vallen, rukte zich los en rende weg. Joop keek hem verbaasd na en keerde zich toen weer naar voren. Aan zijn voeten lag een handtasje, twee meter verderop zat een wat oudere vrouw versuft op handen en knieën. De situatie was volkomen duidelijk en een triomfantelijk gevoel maakte zich van hem meester. Dit kon je toch geen toeval meer noemen. Nog geen kwartier geleden had hij een oplichter afgestraft en nu wist hij alweer een brutale straatroof te verijdelen. Hij pakte het tasje op en deed een paar stappen naar voren, zodat hij de vrouw bijna aanraakte. Een zware drankwalm bereikte zijn neusgaten.

'Mevrouw,' begon hij, het tasje onder haar gezicht duwend. De vrouw staarde hem even lodderig aan, stootte toen een door merg

en been dringende gil uit en zette haar tanden in zijn bovenbeen. Een scherpe pijn schoot tot in zijn lies omhoog. Zonder resultaat probeerde hij haar hoofd terug te duwen.

'Mevrouw, U vergist U,' riep hij, maar ze scheen hem niet te horen. De pijn maakte hem blind van woede.

'Daar help je zo'n stom wijf en dan bijt ze nog in je poot ook.' Hij bracht zijn vuist omhoog en beukte haar met volle kracht op het achterhoofd. Ze liet meteen los en haar hoofd zakte naar de grond, zodat ze weer in de houding kwam te zitten waarin hij haar had aangetroffen. Boven zijn hoofd hoorde hij een raam opengaan. Een rood, opgeblazen vrouwehoofd met piekerig, grijs haar stak naar buiten, gevolgd door twee kwabbige, grijswitte armen. De vrouw installeerde zich in een gemakkelijke houding en begon met een stem als een ratel tegen hem uit te varen.

'Ach mens, donder op, ik heb er helemaal niks mee te maken, riep Joop terug.

'Hou toch je stomme muil, vuile tyfusleier,' schreeuwde ze. 'Ik heb toch alles met m'n eigen ogen gezien, smerige junk.'

Beneden ging een deur open. Een dolzinnig blaffende, wild aan de lijn rukkende bouwvier kwam naar buiten, met moeite in bedwang gehouden door een forse zestiger met een stoppelbaard. De man liet de hond tot vlakbij Joop komen en het beest wurgde zich bijna in zijn verwoede pogingen hem aan te vliegen. Joop deinsde achteruit tegen de muur, want de blikkerende tanden in de woeste, zwarte kop klaptten af en toe gevaarlijk dicht bij zijn lichaam op elkaar.

'Zo, stuk vuil,' zei de man. 'Jij blijft hier maar es mooi staan tot de politie komt, anders laat ik je in je flikker bijten.'

'Luister nou eens naar me, man,' begon Joop weer maar hij kreeg niet de kans om uit te praten.

'Ach, lazer toch op met je slappe gelul, m'n vrouw heeft toch zeker alles gezien,' schreeuwde de man agressief.

Eénhoog bevestigde dit met een nieuwe stroom scheldwoorden. Inmiddels waren er nog meer mensen naar buiten gekomen en er begon zich al een aardig opstootje om hem heen te vormen. Een paar polige jongens met punkkapsels begonnen zich ermee te bemoeien.

'Wat is er aan de hand, Ome Ben,' vroeg één van hen aan de eigenaar van de hond.

'Die schoft wou Annie beroven,' zei deze, met een knikje in de richting van het slachtoffer.

'Zullen we 'm in mekaar rammen, Ome Ben,' stelde één van de punkers voor.

'Nee, jongens, we hebben de politie al gebeld, laten we daar eerst maar eens op wachten.'

De punkers vonden hun plan beter maar drongen verder niet aan. Andere nieuwsgierigen vormden een kringetje rond Annie. De belangstelling scheen haar nieuw leven in te blazen, want ze werd steeds roder en haar ogen glommen van opwindning.

'Die dacht mij te kunnen beroven,' riep ze steeds weer met overslaande stem. Haar uitroep liet ze iedere keer volgen door een hoge, schelle lach waarbij ze haar hoofd diep in de nek gooide. Joop deed moeite om kalm te blijven. Hij hoopte maar dat de politie gauw kwam voor de zaak hier uit de hand zou lopen. Met dat volk hier viel duidelijk niet te praten, maar hij had er alle vertrouwen in dat de politie de redelijkheid van zijn verhaal zou inzien. Annie begon zich steeds beter te amuseren want hij hoorde haar schelle lach nu om de haverklap. Het wijf beboven lag hem nog altijd zijn vet te geven, maar Annie overstemde haar.

'Die imbeciel dacht mij te kunnen beroven,' krijste ze.

Ze begon met getuile lippen een soort tapdansje uit te voeren waarbij ze haar tasje coquet op heuphoogte ronddraaide. Een waarderend applausje klaterde op. Hierdoor aangemoedigd drong ze zich plotseling door de omstanders naar voren, recht op Joop af.

'Vuile, godvergeten stinkerd,' gilde ze buiten zichzelf en onverwacht spuwde ze hem een dikke klodder slijmerig speeksel in zijn gezicht.

Walgend veegde hij de viezigheid van zijn gezicht en even proefde hij een zurige, bedorven smaak van verschaalde alcohol en tabak op zijn lippen. Er werd weer geapplaudiseerd, nu met meer enthousiasme dan de vorige keer.

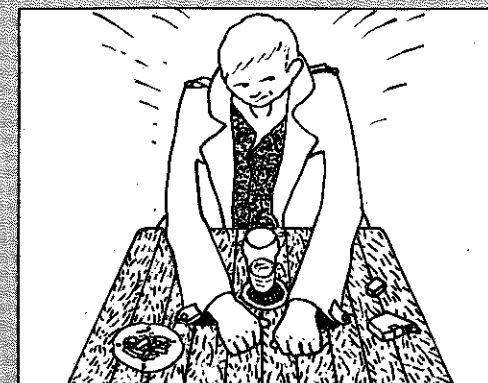
'Goed zo, Annie,' klonk het van éénhoog.

Annie keek zegevierend rond, zinnend op nieuwe successen. Tot Joop's geruststelling stopte er een politieauto en twee agenten stapten uit.

Ome Ben begon omstandig uit te leggen wat er was gebeurd, terwijl zijn vrouw te pas en te onpas bleef roepen dat ze alles had gezien.

Annie gilde na iedere zin, 'ja, precies,' en drong zich zoveel mogelijk tussen de agenten in. Een van de politiemannen deed Joop de handboeien om en zette hem achterin de auto. De andere bleef nog een tijdje staan praten en maakte aantekeningen in een boekje. Even later stapte hij ook in.

Tijdens de rit werd er niets gezegd en drie minuten later werd hij

het bureau binnengeleid. Volkomen verrast zag hij aan de balie Bakkebaard staan, die zich langzaam omdraaide.

'Dat is 'm, dat is die vent die me beroofd heeft,' riep hij opgewonden.

Een van de agenten die hem gearresteerd had ging met hem een kamertje binnen. Joop legde hem geduldig uit hoe het kwam dat hij voor een tasjesrover was aangezien. De beroving van Bakkebaard gaf hij zonder meer toe, daar schaamde hij zich absoluut niet voor. Hij vertelde precies wat er in het café was gebeurd en hoe hij Bakkebaard daarna zijn verdiende loon had gegeven. Toen hij klaar was stond de agent op en zei dat hij even moest wachten. Een half uur later kwam hij terug.

'Tja, meneer Wouters,' zei hij. 'Dat ziet er niet zo best uit. De eigenaar van het horloge ontkent niet dat hij het U te koop heeft aangeboden, maar van wat U er allemaal omheen vertelt klopt volgens hem geen woord.' Hij keek Joop even doordringend aan. 'Alleen wat de beroving betreft is zijn lezing ongeveer gelijk aan de Uwe, maar daar komt U niet veel verder mee. Wij kennen die man wel, het is een scharrelaar die handelt in alles wat los en vast zit. De horloges die hij verkoopt zijn weliswaar veel te duur, maar het zijn beslist geen imitaties zoals U beweert.'

Ik moet u zeggen dat uw verhaal op mij nogal een rare indruk maakt. Als U iets te koop krijgt aangeboden waarvoor U geen interesse heeft, dan kunt U dat toch gewoon zeggen. Ik begrijp absoluut niet waarom U zo iemand dan moet mishandelen en beroven. Daar komt nog bij dat U ook van een poging tot beroving beschuldigd wordt. Wat U daarover te zeggen hebt klinkt misschien aardig, maar staat lijnrecht tegenover de verklaringen van zowel het slachtoffer als een ooggetuige, die U ter plekke als de dader hebben geïdentificeerd. We zullen u aan de officier van justitie moeten voorleiden.'

Een machteloze woede maakte zich van Joop meester. Met moeite kon hij zichzelf nog net vertellen dat het neerslaan van de agent tegenover hem, zijn zaak niet zou verbeteren.

THRILLERS & DETECTIVES BESTELFORMULIER

Stuur onderstaande boeken aan:

NAAM: _____

ADRES: _____

PLAATS: _____

	SCHRIJVER	TITEL & PRIJS
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

bedrag boeken	extra voor verpakking en verzending	totaal

Kosten van verpakking en verzending zijn:
voor bestellingen
tot f 25,—: f 3,50
tussen f 25,— en f 50,—: f 2,75
boven f 50,—: f 2,—

Als betaling heb ik bijgesloten een
girobetaalkaart/een betaalcheque
tnv Thrillers & Detectives, Amsterdam

De bestelling wordt via de PTT bij u bezorgd
NB: Alle boeken zijn ook gewoon via iedere boekwinkel te koop

S I G N A L E M E N T

Thrillers & Detectives verschijnt 5 maal per jaar, in januari, maart, juni, september en november. Een abonnement voor 5 nrs. kost f 14,75, over te maken op postgiro 5013940 tnv Verzend-boekhuis De Thriller te Amsterdam. Het gaat dan met het eerstvolgende nr. in.

Voor België kost een abonnement 375 fr. (incl. porto). Betaling dient vooraf te geschieden op PCR 000-0592006-15 tnv Boekhandel Walry, Zwijsaardse steenweg 6, 9000 Gent. Via deze boekhandel zijn ook losse nrs. te koop voor 75 fr. (excl. porto).

Voorgaande nrs. zijn te verkrijgen door overmaking van f 4,50 per nr. (incl. extra porto). Sommige nrs. zijn uitsluitend nog als fotokopie te krijgen. Geef aan als men dat niet wenst.

Alle boeken die in Thrillers & Detectives worden besproken, zijn in iedere boekhandel te krijgen en desgewenst ook via Thrillers & Detectives leverbaar. De bestelbon op deze pagina kan daarvoor (als voorbeeld) dienen.

Een abonnement dient vooruit te worden betaald. Maak hiervoor zoveel mogelijk gebruik

van de toegezonden acceptgiro. Het zenden van een rekening kost f 1,25 aan administratiekosten.

In Nederland is Thrillers & Detectives op diverse plaatsen los te koop. De prijs per nummer wordt door de wederverkoper vastgesteld met een minimum van f 3,75.

Aan dit nummer werkten mee: Marianne Bernard, Martijn Daalder, Willemien Hoogendijk, Frits Hoorweg, Hans Knechtmans, Hans Kooijman, Coefje Leeman, Martin Lodewijk, Jacques Post, Gert-Jan Thomassen, Bert Vuijsje, Wim Voster en Dirk Wiarda.

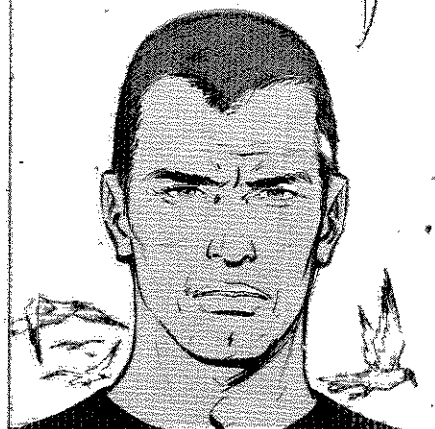
Eindredactie: Theo Capel
Vormgeving: Steye Raviez
Grafische verzorging: GCA Drukkerwerk

Alle correspondentie te richten aan: Thrillers & Detectives, p/a Nic. Maesstraat 139hs, 1071 PX Amsterdam

VD: importeur van Ditmar
NL: importeur Nilsson & Lamm

In het januarinumnummer: Hoe Dick Francis maar weigert zijn nek te breken over zijn succes.

'N VOLWASSEN BABY, ZONDER GEHEUGEN ZONDER GEZIN ZONDER VRIENDEN, ZONDER NAAM, ZONDER WAT DAN OOK? HOE IK ME OOK INSPAN IK ZIE SLECHTS HET DUISTER HET VOLSLAGEN DUISTER VAN DE LEEFTE.'

Kijk uit je Doppen

De **Held met Geheugenverlies** is een obligate, maar commercieel verantwoorde manier om de voorspelbaarheid in thrillerplots te omzeilen. Schrijver **Van Hamme** en tekenaar **Vance** kozen dan ook niet zonder reden voor dit oudbakken truukje in hun nieuwe stripserie **XIII**. Het wordt een voortreffelijke serie, dat staat na de eerste aflevering nu al vast. Obligate intriges zijn wat mij betreft geoorloofd in een stripverhaal. Dubbele bodems, onverwachte *twists*, uitgebreide conversaties, psychologische diepgang, monologen... Dat bewaren we voor de literatuur. In de strip is daar eenvoudigweg geen ruimte voor.

In **Zwarte Vrijdag**, zoals het eerste XIII-album heet, gaat **nr XIII**, de Man zonder geheugen op zoek naar zijn ware identiteit. Wie schetst onze verbazing (maar niet heus) als onze held een uitmuntend beroepsvechter blijkt te zijn. Dat moet hij allemaal op zijn geconditioneerde reflexen doen want een deel van zijn cortex en dieper gelegen hersendelen als de Thalamus zijn beschadigd door een schotwond. Uiterlijk heeft hij daar alleen maar een wit streepje in zijn donkerblonde haar aan overgehouden. Hij wordt achtervolgd door Moordenaars, Geheime Diensten en ander Tuig en alras krijgen wij – en ook hij – te horen dat hij in werkelijkheid niemand minder is dan de man die president Sheridan (lees Kennedy) neerschoot. Een Killer van Klasse. (en een gegeven dat verdacht veel lijkt op The Bourne Identity van Ludlum).

Zwarte Vrijdag is een stijlvolle, goedlopende strip vol actie en sfeer. Dat is te danken aan het ambachtelijk doortimmerde scenario van Van Hamme, maar vooral aan het robuuste, 'no nonsense' tekenwerk van William Vance. Vance heeft een voorkeur voor blinkende ruiten (waar het zo goed doorheen gaan is), vierkante auto's en vierkante kinnen. Zwarte Vrijdag is geen onvergetelijk meesterwerk, maar wel een staaltje vakmanschap dat garant staat voor een half uurtje hap-slik-weg amusement van hoog niveau. En daar gaat het toch om in een stripverhaal.

Martijn Daalder

Kort Amerikaans

In de tijd dat de boekdrukkunst nog niet bestond, moest alles met de hand gebeuren. Dat was letterlijk een waar monnikenwerk. Die paters hadden er blijkbaar plezier in, want in plaats van groot en duidelijk te schrijven, deden ze meer aan calligrafie en werden vele bladzijden van mooie versieringen voorzien. De onslagen van de puzzel-detectives van Ellis Peters die in een klooster spelen in de 13e eeuw, zijn in deze stijl negeboost en het vinden van de naam van de auteur is daarom een klein zoekplaatje. Het is natuurlijk schaanleloos voortborduren op het succes van de roman van Umberto Eco, maar je kan dat ook als een complement zien aan dit succes. Pistolen en halfnaakte vrouwen zouden trouwens gezien de ambiance en het tijdperk toch niet hebben gekund.

Titel	Thema	Sex	Geweld	Opvoedende waarde	Oordeel
Ted Altheury <i>The girl from Addis</i> Granada, VD, 13,60	Brits geheim agent zet Russen in Afrika voet dwars	Nadruk op liefde	Valt wel mee	Informatie over Ethiopië	Wel te pruimen (Hko)
Margery Allingham <i>Flowers for the Judge</i> Bantam, VD, 12,75	Privé-detective onderzoekt moord in uitgeverij	Ontluikende liefde	Geen bloeddruppel teveel	Een en ander over de Engelse rechtspraak	Aardig voor een boek uit 1936 (Hko)
Delacorte <i>Diva</i> Ballantine, VD, 11,90	Liefje van Parijs onderwereldfiguur is te loslippig	Roze omslag bedekt dinnal heteroseksualiteit	Kille moordlust van een aantal hoofdpersonen	Uitsluitend voor de navolgers van inspecteur Clouseau	Mooi vormgegeven, maar de tekst blijft erg achter (FH)
Joseph Hansen <i>The man everybody was afraid of</i> Granada, VD, 12,30	Werd reactionaire politichef vermoord door homo-activist?	Uitsluitend van man tot man	Alleen een paar moorden	Ook een twintigjarige zwarte jongen kan een lustobject zijn	Dave Brandstetter is wel beter op dreef geweest (BV)
Robert Ludlum <i>The Aquitaine progression</i> Granada, VD, 16,65	Oude ijzervreters laten niet toe dat de wereld naar de knoppen gaat	Wanneer is daar tijd voor?	De hoofdpersoon blijft zijn achtervolgers voor	Voor wie de blinde kaart van Europa weer was vergeten	Ludlum vind je of fantastisch of dus slecht (TC)
Moss & de Borchgrave <i>Monimbo</i> Pocket, VD, 14,75	De Cubanen besluiten de USA te vernietigen	Nooit om de sex zelf	Het sub-thema van dit boek	Achter iedere Midden-Amerikaan staat een Rus	Green slecht verhaal, maar te rechts om leuk te zijn (GJT)
Ellis Peters <i>One corpse too many</i> Futura, VD, 13,60	Tussen 94 gehangen valt er eenje extra toch op	Ware liefde breekt door, maar buiten het klooster	Met tweesnijdend zwaard en dolk	Het leven in een Middeleeuws stadje	Gezellige romantische puzzel (TC)
Ellis Peters <i>A morbid taste for bones</i> Futura, VD, 13,60	Geruzie over het geraamte van schutspatrones	In dit klooster worden de lusten door bidden verdreven	Het buskruit was nog niet uitgevonden	Wat deden ze eigenlijk in die kloosters	Pater Cadfael is wel erg braaf (TC)
Ellis Peters <i>Monk's Hood</i> Futura, VD, 13,60	Alleen voor uitwendig gebruik was er nog zo gezegd	Pater Cadfael ziet weer het een en ander onthullen	Uitsluitend het effect van snelwerkend gif	De mens is in de loop der eeuwen niet veranderd	Een van de saaiere afleveringen (TC)
Jonathan Valin <i>Natural causes</i> Avon, VD, 12,75	Waspoederfabrikant wil alles wit houden	Een ninfomane ligt naakt te zonnen bij haar privé-zwenbad	Veel sex en drugs, maar geen geweld	Laat uw kinderen nooit bij de televisie werken	Goed idee om meer in LA te zijn dan in Cincinnati (TC)